

Over Morgen en Meedoen

In de gemeente Barneveld is het goed toeven! Er is veel betrokkenheid, de omgeving is prachtig, er is een groot aanbod voorzieningen en de economie heeft een sterke basis. Die basis ligt in het hoge arbeidsethos, hechte sociale verbanden en de gunstige ligging en wordt versterkt door onze specialismen. De hele wereld kent onze pluimveesector. En de signalen voor de toekomst zijn goed: er is nog groei van het aantal inwoners, de bevolking is jong en het onderwijs is goed. We zijn trots op het eigen karakter van de negen kernen, waar veel lokale initiatieven ontplooid worden en waar de zelfredzaamheid hoog is.

Deze samenleving die wij met elkaar hebben, willen we behouden en versterken. Dat gaat niet vanzelf. De wereld om ons heen verandert en onze manier van leven ook. Daar willen en moeten we op inspelen. Dat doen we ook al continu, in goede afstemming met een groot aantal maatschappelijke organisaties, regiogemeenten en provincies. Maar het is goed om de keuzes die gemaakt zijn en die gemaakt moeten worden nu samen te vatten en dwarsverbanden te leggen. En om samen af te spreken welke doelen we willen bereiken, hoe we dat denken te gaan doen en wie daarbij welke rol heeft. Dat doen we in deze Strategische Visie.

De ambitie van Barneveld blijkt uit deze centrale keuzes:

In de groeiende netwerksamenleving, waarbij veel verantwoordelijkheden voor hulp en ondersteuning op lokaal niveau zijn belegd, kiezen wij er voor:

- Te werken vanuit het principe Zelf-samen-gemeente: iedereen is in eerste instantie verantwoordelijkheid voor zichzelf; daarna is er een rol voor de omgeving en maatschappelijke verbanden; de gemeente zorgt voor een vangnet
- Aan te sluiten op burgerinitiatieven en nieuwe netwerken
- Een sterke partner te zijn in de Regio FoodValley

Op basis van de demografische groei, de veranderende samenstelling van de bevolking en technologische ontwikkelingen, kiezen wij er voor:

- De groei naar 65.000 – 70.000 inwoners in 2040 te faciliteren, met daarbij passende werkgelegenheid en met behoud van leefbaarheid en eigen identiteit van de kernen
- Meer variatie en flexibiliteit in woningen en voorzieningen te realiseren in wijken en dorpen
- Een samenhangend en geïntegreerd digitaal platform te ontwikkelen voor het verzamelen en delen van informatie en diensten

Gelet op onze positie in regionaal verband, de centrale ligging in Nederland en de aanwezige bedrijvigheid met een sterke groeipotentie, kiezen wij er voor:

- Ons economisch te profileren met de agro-food en logistieke waardeketens en bijzondere aandacht te hebben voor groeisectoren zoals ICT
- Te werken aan zowel een optimale externe bereikbaarheid van de gemeente als geheel als van de individuele woon- en werklocaties ten behoeve van een optimale mobiliteit
- De kansen voor multimodaal transport van mensen en goederen goed te benutten en te faciliteren
- Variatie te ontwikkelen in werklocaties: ruimte voor sectorale en thematische bundeling en voor slimme functiecombinaties
- Het toeristisch potentieel en een aantrekkelijk landschap te versterken
- Ruimte te bieden aan duurzame groei van de primaire agrarische sector in combinatie met passende nieuwe functies

In een samenleving die steeds duurzamer wordt, kiezen wij ervoor:

- Een energieneutrale en klimaatbestendige gemeente te worden
- De circulaire economie en bio-based kringlopen leidende principes te laten zijn bij nieuwe ontwikkelingen
- Sterk in te zetten op schone mobiliteit

De Netwerksamenleving

"Respons – ability"

Sociaal en vitaal samenleven *Samen verantwoordelijkheid nemen*

Koers
Hoe gaan we dat doen?
Wat is de rolverdeling?
Toelichting

Leefbare en Vitale wijken en dorpen *Duurzame diversiteit en samenhang*

Koers
Hoe gaan we dat doen?
Wat is de rolverdeling?
Toelichting

Economische Kracht *Antwoord op een veranderende economie*

Koers
Hoe gaan we dat doen?
Wat is de rolverdeling?
Toelichting

Energietransitie en klimaat *Samen voor energieneutraal en klimaatbestendig*

Koers
Hoe gaan we dat doen?
Wat is de rolverdeling?
Toelichting

Bereikbaarheid en Mobiliteit *snel in en uit reizen, comfortabel en veilig binnen de kernen*

Koers
Hoe gaan we dat doen?
Wat is de rolverdeling?
Toelichting

Aantrekkelijk buitengebied *Nieuwe samenhang voor een (be)leefbaar platteland*

Koers
Hoe gaan we dat doen?
Wat is de rolverdeling?
Toelichting

De Netwerksamenleving

Respons - ability

Koers

We zetten in op het uitbouwen van de netwerksamenleving, waarin gemeente en samenleving op basis van gelijkwaardigheid samenwerken en eigen verantwoordelijkheid nemen.

We willen een sterke partner zijn binnen de regio FoodValley en de samenwerking met het bedrijfsleven en de kennisinstellingen optimaal benutten. Voor specifieke thema's zoals bereikbaarheid, economische speerpunten – zoals logistiek, recreatie en toerisme – en voorzieningen hebben wij strategische allianties met de Regio Amersfoort en met de Veluwegemeenten.

Informatie, initiatieven en diensten willen we digitaal verbinden en delen.

Wat bedoelen we met “respons – ability”?

Het engelse woord “responsability” betekent “verantwoordelijkheid”. Goed beschouwd bestaat dat woord uit 2 woorden: repons = antwoord / reactie / wat jij of jouw organisatie doet; ability = dat wat jij kunt, of jouw organisatie.

Anders samengevat: iedereen heeft de verantwoordelijkheid om datgene te doen wat hij of zij kan; om te reageren op een situatie, binnen de mogelijkheden die hij of zij heeft.

Daar willen we samen aan werken: het vermogen vergroten om passend te handelen (ontplooiing). Het gezamenlijke vermogen vergroten door mensen te verbinden (sociale cohesie). Samen zoeken naar jouw betekenis voor een ander (als vrijwilliger/mantelzorger, voor je buurt of vanuit een organisatie). Verantwoordelijkheid nemen voor wat jij of jouw organisatie kan doen om gezamenlijke doelen te realiseren (netwerksamenleving). Dat is ook samen ontdekken wat je juist niet zelf of samen kunt of hoeft te doen.

De Netwerksamenleving

Respons - ability

Hoe gaan we dit doen

Er komt meer ruimte voor (initiatief uit de) samenleving. We zetten ons in voor het in stand houden en maken van sterkere netwerken in de samenleving, en het van de grond komen van burgerinitiatieven, maar gaan ook bruggen slaan tussen de verschillende sociale verbanden die er zijn in verenigingen, kerken en dorpen. We gaan de rolverdeling tussen overheid en samenleving veel explicieter maken vanuit de trits zelf-samen-gemeente.

We groeien door naar een netwerksamenleving, binnen en buiten de gemeentegrenzen, waarin we in verschillende coalities en in verschillende rolverdelingen, samen afspraken maken en doelen realiseren. Alle netwerkpartijen blijven nieuwe ontwikkelingen signaleren om zo nodig onze doelen aan te passen en om nieuwe kansen te benutten.

De veelheid aan informatie die beschikbaar is en komt willen we inzetten om te verbinden en te ontwikkelen, door een samenhangend en geïntegreerd digitaal platform te ontwikkelen.

De kracht van regionale samenwerking benutten we om onze enerzijds onze kennis te vergroten en anderzijds onze economie grotere slagkracht te geven. Een belangrijke invulling hiervan is mee te doen in de Triple Helix uitvoeringsagenda van FoodValley (Overheid, Onderwijs en Ondernemers).

Bij de andere thema's is meer concreet aangegeven wat we gaan doen om dit inhoud te geven.

De Netwerksamenleving

Respons - ability

Wat is rolverdeling?

Zowel de Gemeente als de samenleving nemen initiatieven om te bouwen aan samenwerkingsverbanden. De gemeente doet dat vanuit haar taken en doelen. De samenleving vanuit haar wensen en belangen. De samenleving bouwt daarbij in het bijzonder aan samenwerking tussen bestaande groepen en individuen.

Meer dan voorheen nemen inwoners eigen verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor elkaar. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid waar dat nodig is en waar dat past bij de uitvoering van wettelijke taken: zelf-samen-gemeente.

De samenleving krijgt meer ruimte voor initiatieven, de overheid zal daar minder sturend in zitten. We bepalen meer samen de doelen. Kansrijke burgerinitiatieven die kunnen bijdragen aan de strategische doelen worden door de gemeente ondersteund en gefaciliteerd. Dat kan zijn door inzet van menskracht en/of middelen, door kennis beschikbaar te stellen, partijen te verbinden en/of door noodzakelijke (bestemmings)plannen vast te stellen.

Het ontwikkelen en onderhouden van een digitaal platform vergt betrokkenheid van iedereen die informatie heeft en nodig heeft. Vanuit de samenleving komen ongetwijfeld diverse initiatieven. De gemeente heeft een rol in het ontsluiten van informatie over de dorpen.

Binnen de Regio FoodValley krijgt de strategische triple helix samenwerking steeds meer vorm. Dat betekent dat naast de overheden, ook het bedrijfsleven en de kennisinstellingen binnen de eigen kolom verantwoordelijkheid nemen voor regionale vraagstukken. De gemeente werkt in eerste instantie samen met de andere regiogemeenten in de overheidskolom. Als gezamenlijke regiogemeenten wordt de samenwerking met de andere partners en de provincies Gelderland en Utrecht gezocht.

Bij de andere thema's is meer specifiek beschreven wat deze koers betekent voor de rolverdeling tussen de gemeente, inwoners, bedrijven en organisaties.

De Netwerksamenleving

Respons - ability

Toelichting

Netwerk: Samenwerking binnen en buiten de gemeente

Burgerkracht en de participatiemaatschappij zijn geen hype. Er is een structurele verandering in de samenleving aan het ontstaan. Naast de formele democratie ontstaan samenwerkingsvormen in allerlei wisselende coalities, waaraan de gemeente, in verschillende rollen, op basis van gelijkwaardigheid deelneemt. Zo groeit de netwerksamenleving van gemeente, inwoners, inwonersgroepen, maatschappelijke organisaties, ondernemers en overige betrokkenen. De betrokken partijen zijn van elkaar afhankelijk en beïnvloeden elkaar. Met dat netwerk zijn we niet alleen tot deze visie gekomen, maar het netwerk gaat die doelen ook realiseren. Samenwerking is noodzakelijk om de doelen te realiseren.

Dat geldt ook voor de regionale samenwerking met overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven. Regio's (en grote steden) vormen zowel vanuit Europese, nationale als provinciale optiek de geografische entiteiten waarbinnen zich maatschappelijke en economische ontwikkelingen zich afspelen. Daarop wordt beleidsmatig en financieel gestuurd. De Regio FoodValley was in de periode 2009-2015 de meest dynamische regio van Gelderland. De bevolkingsgroei bedroeg het tweevoudige van de Gelderse. De regio wist als enige in de conjunctureel moeilijke periode een banengroei vast te houden. Ook in de prognoses komt FoodValley naar voren als een regio met een relatief hoge groeipotentie. Bovendien zijn de regio FoodValley en de Regio Amersfoort zijn van groot belang voor het uitbouwen van onze (inter)nationale positie. Gezien onze profilering op het terrein van agro food is partnerschap in de regio FoodValley een belangrijke voorwaarde om ons bedrijfsleven te laten aansluiten op de regionale kennis infrastructuur en daarmee ontwikkeling en innovatie te bevorderen. Daarnaast heeft FoodValley zich ontwikkeld tot een concept dat zowel internationaal, nationaal als provinciaal herkend en erkend wordt en veel aandacht trekt.

Barneveld en FoodValley

Veel Barneveldse bedrijven zijn (grote) spelers op de nationale en internationale markt. Dat vergt een sterke positionering. Daarvoor is een krachtenbundeling nodig die de schaal van individuele gemeenten overstijgt.

Daarom werken gemeenten, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen en bedrijfsleven intensief samen in de triple helix FoodValley. Doelstellingen hierbij zijn om de waardenketen in en rondom "Food en Feed" te versterken, kennisclusters binnen verschillende sectoren te verstevigen en noodzakelijke structuurmaatregelen met elkaar te realiseren.

Het beschikbaar zijn van een sterke kennisinfrastructuur maakt innovaties in de maakindustrie mogelijk. De combinatie van food, export en een innovatief vermogen is een uitstekende basis voor een sterke economie. Met FoodValley beschikken wij over een krachtig profiel, dat mondiaal, Europees en nationaal wordt herkend en veel steun krijgt van de provincies Gelderland en Utrecht.

Binnen de regio FoodValley heeft Barneveld een eigen profiel van mondiale uitstraling in onze toonaangevende pluimveesector met het bijbehorend Poultry Expertise Center. Zo is niet alleen FoodValley van belang voor Barneveld, maar heeft Barneveld ook toegevoegde waarde voor FoodValley.

Op een aantal thema's zijn andere regionale verbanden voor ons ook van groot belang. Voor economie, wonen en mobiliteit is de Regio Amersfoort een voor de hand liggende partner, vanwege de gemeenschappelijke belangen op het gebied van bereikbaarheid en transport, de overloop van specifieke vormen van bedrijvigheid (zoals transport en maakindustrie) en wonen. Samenwerking met de Veluwegemeenten is essentieel voor een gezonde vrijetijdseconomie, toeristische profilering, natuurbehoud en landschapsontwikkeling. Voor het buitengebied blijft de behoefte bestaan aan een brede coalitie van belanghebbenden, zoals die nu verenigd zijn in de Gebiedscoöperatie O-gen.

Het functioneren in een netwerksamenleving is voor de gemeente Barneveld en een groot aantal betrokkenen geen nieuwe opgave. Het is een manier van werken die al meerdere jaren aan het groeien is. Wij willen dit wel graag verder uitbouwen. Daarom gaan wij na wat dit betekent voor de interne organisatie en staan wij open voor nieuwe samenwerkingsverbanden.

Dat betekent onder meer dat wij kansrijke burgerinitiatieven die kunnen bijdragen aan de strategische doelen willen ondersteunen en faciliteren. Dat kan door kennis te leveren, door financieel bij te dragen of door passende procedures te doorlopen. Vaak zal het een mix hiervan zijn in wisselende verhoudingen.

Deze manier van werken zal in de tijd moeten groeien en zal ook nooit 'klaar' zijn. We moeten samen ontdekken welke initiatieven kansrijk zijn. In de literatuur zijn hiervoor al wel succesfactoren benoemd: een gedeelde ambitie van meerdere partijen, zakelijkheid en professionaliteit van de initiatiefnemers, zorgvuldige communicatie op alle niveaus, een overheid die open staat voor samenwerking met burgers en een pragmatische aanpak zonder een blauwdruk vooraf.

De Strategische Visie is het kader voor de vormgeving en invulling van bestaande en nieuwe samenwerkingen. Een belangrijke rol van alle netwerkpartijen is dat we steeds een scherp oog houden voor nieuwe ontwikkelingen en onze doelen zonodig daarop aanpassen. Zo kunnen we nieuwe kansen benutten.

Intermezzo: Dorpsplannen nieuwe stijl

In de afgelopen jaren is er door diverse Plaatselijke Belangen veel energie gestoken in dorpsplannen. Onderdelen uit de plannen zijn soms opgenomen in structuurvisies of concrete bestemmingsplannen.

Ons voorstel is dat we vanuit de visie op burgerkracht en netwerksamenleving vanaf nu een werkwijze gaan volgen die de dorpsplannen een sterkere positie geeft, zodat daarmee recht gedaan wordt aan de geleverde inspanningen en de lokaal gemaakte keuzes. Doel is te komen tot dorpsplannen die (grotendeels) sterker verankerd worden in gemeentelijk beleid waardoor de dorpen en de gemeente zich samen conformeren aan het plan.

Het is daarvoor wenselijk en vanuit de netwerkgedachte logisch, dat relevante deskundigen van de gemeente betrokken worden bij het proces van een nieuw of te actualiseren dorpsplan. Als dat niet op die manier wordt georganiseerd, is er een groter risico dat sommige onderdelen van het dorpsplan niet kunnen worden opgenomen in nog op te stellen structuur- of omgevingsvisies en bestemmingsplannen.

Deze werkwijze vergt extra inzet van de gemeente. Dit betekent ook dat steeds een afweging nodig zal zijn van beschikbare tijd en daarmee van de snelheid van het maakproces.

“Smart Cities”

Technologie maakt het steeds makkelijker om veel data slim te verzamelen, te gebruiken en te delen. Er komen steeds meer slimme toepassingen voor de zogeheten ‘big data’ (grote hoeveelheden specifieke informatie). Die gegevens zijn relatief makkelijk beschikbaar en kunnen worden gebruikt in apps voor lokale toepassingen. Bekende ontwikkelingen die daar gebruik van maken zijn Airbnb en Uberpop. Dit worden ook wel ‘disruptieve’ ontwikkelingen genoemd, wat zoveel wil zeggen als dat het een verstoring is van de gevestigde orde.

Er is veel informatie en kennis beschikbaar en technologieën maken dat dit voor iedereen ontsloten kan worden. Dat is de basis voor “slimme steden”, smart cities. Deze ontwikkelingen bieden veel kansen voor individuen en bedrijven, maar kenmerkend is dat ze niet voorspelbaar zijn. Technologie lijkt te leiden tot meer en meer innovaties op netwerk-, wijk- en woningniveau, bijvoorbeeld in de energievoorziening. En de verwachting is dat dit er toe leidt dat mensen weer meer invloed op hun omgeving krijgen doordat deze technologieën mensgericht zijn, flexibiliteit geven en vaak kleinschalig zijn.

Een vraag die nog open ligt is wat ‘big data’ en het ontsluiten van bijvoorbeeld informatie over de dorpen aan kansen biedt om leefbaarheid te versterken. Technisch gezien kan er veel informatie van veel partijen aan elkaar gekoppeld worden. Een lokaal digital platform lijkt daarvoor nuttig. Een onderzoek naar deze ontwikkelingen laat zien dat een optimale “smart city layout” 15% extra economische groei kan opleveren maar de vraag is welke informatie en welke koppelingen daarvoor nodig en nuttig zijn.

Het vergt in ieder geval een strategie die initiatieven van verschillende stakeholders met elkaar verbindt in een platform. We willen technologische kansen benutten door te werken aan het opzetten van een digitaal platform met als doel inwoners en bedrijven te verbinden om de dagelijkse activiteiten te verbeteren. Een van de onderdelen daarvan zou een mobiliteitscentrale kunnen zijn.

Netwerk: Zelf, samen, gemeente

Een gedeelde cultuur, sterke lokale binding, relatief veel familiebedrijven en hechte sociale netwerken zijn kenmerkend voor de Barneveldse samenleving. Er is in de Barneveldse samenleving een aantal kenmerken bovengemiddeld aanwezig, waarmee dit getypeerd kan worden: er is sprake van veel loyaliteit en een hoog arbeidsethos. In het verlengde daarvan weten we van aanpakken en wordt er verantwoordelijkheid genomen. Dat zien we terug in de veerkracht van de samenleving. Het valt bijvoorbeeld ook op dat veel inwoners van de gemeente Barneveld zich als vrijwilliger inzetten. Anders gezegd: onze Barneveldse samenleving is sterk, sociaal en slagvaardig!

Deze sterke sociale samenhang legt accenten in de strategische keuzes van de gemeente en de rolverdeling tussen overheid en samenleving. Meer dan voorheen kunnen en willen burgers eigen verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf of voor elkaar. En de gemeente neemt haar verantwoordelijkheid waar dat nodig is en waar dat past bij de uitvoering van wettelijke taken. Vanuit het motto ‘zelf-samen-gemeente’ zetten we daarom gezamenlijk in op:

- versterking van de zelfredzaamheid en participatie van inwoners;

- versterking van een sociale en vitale samenleving (samenredzaamheid¹);
- een gemeentelijk vangnet van ondersteunende voorzieningen en/of gemeentelijke inzet.

Dat betekent dat wij ons richten op het creëren van goede randvoorwaarden (fysieke leefomgeving, voorzieningen), waarbinnen veel ruimte ligt om zelfstandig of samen met anderen invulling te geven aan de persoonlijke of maatschappelijke behoeften. Het betekent ook dat wij meedoen met, en soms bijdragen aan, initiatieven die in deze visie passen en waar de gemeente een noodzakelijke rol kan spelen. Ook dat is een rol die ons past in de netwerkmaatschappij.

¹ De term samenredzaamheid wordt gebruikt in “Verandering van tijdperk. Nederland kantelt”, Jan Rotmans 2014. Rotmans beschrijft dat Nederland transformeert naar een nieuwe samenleving waarin mensen samen alternatieven ontwikkelen en een beweging van onderop vormen, essentieel voor de transitie naar een beter aangepaste samenleving en economie. Sociale cohesie is daarvoor een belangrijke pijler.

Sociaal en Vitaal Samenleven

Samen verantwoordelijkheid nemen

Koers

Wij streven naar een samenleving waarin iedere inwoner naar vermogen meedoet, waarin mensen zich met elkaar verbonden weten en samenredzaam zijn. En we zorgen voor een professioneel vangnet.

Wij streven naar een sociaal en betaalbaar gevarieerd voorzieningenaanbod (onderwijs, sport, cultuur en hulp & ondersteuning) dat meebeweegt met de behoeften en de mogelijkheden van de inwoners, waarbij de specifieke situatie per dorp, wijk of buurt kan verschillen.

Sociaal en Vitaal Samenleven

Samen verantwoordelijkheid nemen

Hoe gaan we dat doen?

Om de samenredzame samenleving verder vorm te geven zetten we in op:

- Optimale mogelijkheden voor zelfontplooiing en talentontwikkeling.
- Meer dan nu inzetten op verbreding van de signalerende potentie voor hulpvragen in de samenleving.
- Versterken van de sociale cohesie tussen groepen en individuen in de samenleving.
- Zorgvuldig omgaan met onze vrijwilligers en mantelzorgers;
- Er voor zorgen dat iedere inwoner de hulp en ondersteuning die nodig is daadwerkelijk en tijdig krijgt.

De behoefte aan voorzieningen bepalen we aan de hand van demografische gegevens en kengetallen, maar vooral ook in overleg met de samenleving om een passend en gevarieerd aanbod te borgen. De gemeente heeft veel invloed op de kwaliteit van veel voorzieningen, maar veel minder op het sociale effect ervan. Om meer recht te doen aan de verschillende rollen van voorzieningen, stellen we bij het organiseren van voorzieningen het doel en de inhoud (functie) van de voorzieningen centraal met in het bijzonder aandacht voor de bijdrage aan sociale cohesie. De fysieke plek en de organisatie zijn daaraan ondergeschikt en worden in overleg met de betrokken partijen op een slimme manier efficiënt benut en geregeld.

Sociaal en Vitaal Samenleven

Samen verantwoordelijkheid nemen

Wat is de rolverdeling?

Het is aan inwoners en de samenleving om ten aanzien van zelfontplooiing, vroegsignalering, sociale cohesie en vrijwillige inzet initiatief te nemen en dit te organiseren. De gemeente stimuleert en faciliteert door waar nodig en waar mogelijk inhoudelijk en/of financieel bij te dragen.

De gemeente heeft als wettelijke taak om het professionele vangnet voor jong en oud te organiseren, zowel jeugdhulp & maatschappelijke ondersteuning als bijstand & arbeidstoeleiding. Over de uitvoering maakt de gemeente afspraken met de (zorg)aanbieders als ketenpartners.

Het op peil houden en brengen van overige voorzieningen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de samenleving met de gemeente. Voor een goede organisatie van voorzieningen zal de gemeente partijen verbinden. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid om in de behoefte op een passende en betaalbare manier te voorzien.

De samenwerkingspartners:

- Gemeente
- Alle (sport)verenigingen, kerken en moskeeën
- Culturele instellingen (bibliotheek, musea, theater)
- Welzijnsorganisaties
- Aanbieders van hulp, ondersteuning en zorg
- Wijkplatforms en andere vormen van inwonerorganisaties
- Andere organisaties die komende jaren een rol kunnen krijgen

Sociaal en Vitaal Samenleven

Samen verantwoordelijkheid nemen

Toelichting

Wij zijn trots op wat we in Barneveld al hebben. Er is een goed ontwikkeld verenigingsleven met veel vrijwilligers, onze voorzieningen zijn sterk, vooral binnen groepen is de sociale cohesie sterk en er zijn veel instellingen actief om samen met de gemeente een vangnet te vormen. Daarbij investeert de gemeente Barneveld heel bewust relatief veel in de jeugd: scholen, sport, cultuur en ondernemerschap.

De doorontwikkeling van onze participatiesamenleving vraagt blijvende en aanvullende investeringen. Een toegankelijke en inclusieve samenleving waarin iedereen erbij hoort, zich ontplooit, naar vermogen meedoet en waar problemen vroegtijdig worden onderkend en ondervangen, ontstaat niet vanzelf. We stimuleren en organiseren waar nodig daarom zelfontplooiing, (vroeg)signalering, sociale samenhang, informele inzet en toereikende voorzieningen.

Toereikende voorzieningen wil zeggen dat het aanbod aansluit bij de behoeften. Wij vinden het belangrijk dat dit aanbod past bij de grote diversiteit in onze Barneveldse samenleving. Met de voorlopig doorgaande bevolkingsgroei groei en tegelijk de vergrijzing, wordt die veelzijdigheid van de bevolkingssamenstelling alleen maar groter. Deze diversiteit van de samenleving vergt een gevarieerd aanbod aan voorzieningen voor jong en oud, zowel in hulp & ondersteuning als met betrekking tot onderwijs, sport en cultuur. Met de onderlinge verschillen in karakter van dorpen of zelfs wijken, kan het noodzakelijk en gewenste aanbod aan voorzieningen ook per dorp verschillen.

Bevordering zelfontplooiing

Onderwijs en werk, sport, kunst en cultuur dragen bij aan de ontplooiing van mensen en kunnen preventief werken, de zelfredzaamheid bevorderen. Een gevarieerd aanbod sluit aan bij de diversiteit in onze samenleving. Het is natuurlijk primair een verantwoordelijkheid van mensen zelf om zich te ontplooiën op deze terreinen maar de gemeente wil zelfontplooiing stimuleren en waar nodig faciliteren. Een voorbeeld daarvan is extra taalonderwijs voor inwoners met een taalachterstand, want taal is immers de basis voor ontmoeting, opleiding en werk. Een ander voorbeeld is de cultuurbeleving door kunst en theater, die immers kan bijdragen aan verruiming van het blikveld, verbinding van mensen en het ontdekken van individuele ontwikkeling van jong en oud. Gebreken in de fysieke maatschappelijke omgeving die deze ontplooiingskansen beperken, worden door de gemeente zo veel mogelijk opgelost of voorkomen. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan de geschiktheid en toegankelijkheid van de openbare ruimte en (woon)gebouwen. Er ligt ook en vooral een rol voor de gemeente bij het aanbieden van opleidingen en zinvolle ervaringstrajecten voor de ontplooiing en ontwikkeling van werkzoekenden, hulpvragers, mantelzorgers en vrijwilligers ter verhoging van kennis, kunde en ervaring.

Bevordering (vroeg)signalering van 'probleemgevallen'

We willen zoveel mogelijk voorkomen dat mensen gebruik moeten maken van een gemeentelijke vangnetvoorziening. Anderzijds moeten mensen die een gemeentelijke vangnetvoorziening nodig hebben, die kunnen vinden. Het moet niet zo zijn dat het beroep op het gemeentelijk vangnet klein is, omdat mensen de weg er naar toe niet weten of (letterlijk en figuurlijk) niet over de drempel (kunnen) komen. Er wordt dan ook ingezet op het bevorderen van het gevoelig zijn voor 'niet-pluis'-signalen.

Inwoners, vrijwilligers en professionals; iedereen kan signalen van verkommering en verloedering als 'intermediair' oppikken en doorgeven. "Horen, zien en niet zwijgen" is het credo. Bij signalen van bijvoorbeeld opvoedingsverlegenheid of van (kinder)mishandeling, eenzaamheid, depressie, dementie of stille armoede, kunnen mensen worden gemotiveerd om iets te ondernemen, of hulp te zoeken. Zo nodig kan er hulp ingeschakeld worden. Vraagverlegenheid van mensen met problemen en handelingsverlegenheid van signaleerders van problemen moet daarbij worden tegengegaan.

Maatschappelijke organisaties maken samenwerkingsafspraken zodat 'niet-pluis'-signalen adequaat worden opgepikt en zo nodig aangepakt. De mogelijkheden tot het melden van signalen en het krijgen van advies moeten bekend zijn.

Bevordering sociale samenhang

De gemeente Barneveld gaat voor een sociale en vitale samenleving. Het vergroten van de sociale samenhang in de samenleving draagt hiertoe bij. In het onderzoeksrapport "*Kracht en Kwetsbaarheid, sociale samenhang en leefbaarheid in de gemeente Barneveld*" (2010) komen onder andere de volgende conclusies naar voren:

- Er zijn in Barneveld veel sterke sociale structuren en er is sprake van een grote bereidheid elkaar (binnen de eigen gemeenschap) te helpen.
- Inwoners zijn terughoudend met het inschakelen van (professionele) hulp.
- Eenzaamheid komt regelmatig voor, zowel onder jonge als onder oude(re) inwoners en zowel onder kerkelijke, als onder niet-kerkelijke inwoners. Er bestaan veel goede initiatieven van organisaties om eenzaamheid tegen te gaan. De samenwerking hiertussen kan nog beter worden afgestemd.
- Bepaalde groepen (allochtonen, mensen met lichamelijke beperkingen (vaak ouderen) en (niet kerkelijken) in de samenleving kunnen om verschillende redenen lastig(er) maatschappelijk participeren.

In aansluiting op deze conclusies en mede vanwege het vluchtelingenvraagstuk dat ook aan Barneveld niet voorbij gaat, willen we inzetten op de volgende aspecten van sociale samenhang:

- Vergroten van onderlinge bekendheid. Elkaar ontmoeten en kennen; dat is de basis voor de *samenleven* en verantwoordelijkheid naar elkaar voelen. Zodat niemand zich eenzaam hoeft te voelen.
- Vergroten van onderling begrip en acceptatie. Bevordering van de dialoog tussen verschillende bevolkingsgroepen is van belang, zodat vooroordelen of stigma's verdwijnen.
- Vergroten van onderlinge hulp, in zowel praktische als sociale zin. Speciale aandacht is hierbij nodig voor het tegengaan van vraagverlegenheid; het vragen van hulp is voor veel mensen moeilijker dan het bieden van hulp.

De nodige inzet kan per buurt, wijk of dorp verschillen.

Er wordt al veel gedaan maar meer bekendheid geven aan de diverse activiteiten, er meer samenhang in brengen en meer doelgerichtheid in het aanbod ontwikkelen, is nodig. Evenals het aanboren van burgerkracht en het ruimte geven aan burgerinitiatieven. Een voorbeeld daarvan is het recente burgerinitiatief om het Jan van Schaffelaarfonds op te richten. Een lokaal fonds dat projecten wil gaan steunen die bijdragen aan de versterking van de sociale cohesie en onderlinge verbindingen tussen groepen in de samenleving. Ook de aanwezige/beschikbare verschillende gebouwen (zoals sportkantines en schoolgebouwen) en faciliteiten zouden (beter) benut moeten kunnen worden. Met andere woorden: er zal meer samenhang, synergie en focus moeten ontstaan. Waar nodig, zal de gemeente investeren in het vergroten van onderlinge bekendheid van, onderling begrip en acceptatie en onderlinge hulp in buurten, wijken en dorpen. Niet zo zeer door het opzetten van iets nieuws, maar door het stimuleren van burgerinitiatieven en het in de praktijk verbinden en doelgericht(er) maken van (reeds bestaande) activiteiten en faciliteiten.

Bevordering balans tussen informele en professionele inzet

We streven naar een samenleving waarin het vanzelfsprekend is om als vrijwilliger actief te zijn. Professionele hulp en ondersteuning moet worden geboden in aansluiting op hulp en ondersteuning door familie, vrienden, burens en vrijwilligers. Het samenspel tussen mantelzorgers en professionals moet beter. Informele initiatieven bereiken bepaalde kwetsbare inwoners(groepen) vaak ook eerder en anders dan het aanbod van professionele organisaties. Je inzetten voor elkaar is een effectieve manier om de zelfredzaamheid en participatie te versterken. Daarom wordt geïnvesteerd in de schakel- en expertisefunctie die Welzijn Barneveld heeft ten aanzien van de bevordering van vrijwillige inzet in het algemeen en passende informele hulp in het bijzonder. Initiatieven t.a.v. hulp & ondersteuning vanuit de (sport)verenigingen, kerken & moskeeën, scholen en andere maatschappelijke organisaties zijn welkom. Wij gaan daarover graag in gesprek om te bekijken of we die samen kunnen uitvoeren of ondersteunen.

Voorzieningen op het gebied van hulp & ondersteuning

Voor inwoners die hulp nodig hebben op het gebied van opgroeien en/of opvoeden, voor mensen met een (te) grote afstand tot de arbeidsmarkt en voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het zelfstandig (blijven) wonen, draagt de gemeente zorg voor voorzieningen vanuit de Zelf-Samen-Gemeente visie.

Er kunnen twee soorten voorzieningen worden onderscheiden: (voor de doelgroep) algemeen toegankelijke voorzieningen en gemeentelijke vangnetvoorzieningen. Algemeen toegankelijke voorzieningen betreffen diensten of activiteiten die, zonder voorafgaand (uitgebreid) onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers afgenomen kan worden. Deze voorzieningen zijn voor iedereen laagdrempelig aanwezig en beschikbaar, zonder een toekenningsbeschikking van de gemeente (zoals het Centrum voor Jeugd & Gezin en Welzijn Barneveld).

Gemeentelijke vangnetvoorzieningen zijn er voor inwoners met problemen bij opvoeden en opgroeien en/of met een chronische aandoening/beperking die zich niet op eigen kracht of met hulp van de sociale omgeving kunnen redden. Het gaat hier om door de gemeente, op basis van een toekenningsbeschikking, verstrekte hulp of ondersteuning op maat (zoals re-integratietrajecten en begeleiding bij zelfstandig wonen). Of men toegang heeft tot een dergelijke voorziening hangt af van de noodzaak en de wettelijke kaders.

Het uitgangspunt is: algemene voorzieningen worden verder uitgebreid en zijn voorliggend op gemeentelijke vangnetvoorzieningen. Voorzieningen dienen zo ontschot en zo gewoon/normaal mogelijk (niet direct specifiek) en zo dichtbij of bereikbaar mogelijk te zijn, met inachtneming van de identiteit van de inwoner.

Uitwerking van de uitvoering

<u>Hoe gaan we dat doen?</u>	<u>Wat is de rolverdeling?</u>
Passend voorschools, primair en voortgezet onderwijs voor alle kinderen en die goed bereikbaar houden/maken	Onderwijs op maat is de verantwoordelijkheid van de scholen, waarbij de gemeente overigens voorschoolse educatie kan organiseren en verantwoordelijk is voor de realisatie van onderwijshuisvesting
Opvoed- en opgroeiondersteuning	In aansluiting op de verantwoordelijkheid van ouders organiseert de gemeente waar nodig ondersteuning
Taalonderwijs voor inwoners met een taalachterstand	De gemeente draagt zorg voor een laagdrempelige aanpak van laaggeletterdheid. Zij doet dit door de samenwerking van de ketenpartners op gebied van taaleducatie te stimuleren en waar wenselijk en haalbaar bij te dragen in de kosten.
Competentiegericht onderwijs met een goede aansluiting op de toekomstige arbeidsmarkt	Primair een verantwoordelijkheid van onderwijs en bedrijfsleven. Waar nodig neemt de gemeente het initiatief om partijen bij elkaar te brengen
Zodanig aanbod sportvoorzieningen zodat leerlingen binnen aanvaardbare en veilige afstand van school voldoende beweging kunnen krijgen en er voldoende faciliteiten zijn voor beweging, al dan niet in clubverband, voor iedereen	Accommodaties worden door de gemeente in overleg met de betrokkenen gerealiseerd
Huidig aanbod kunst en cultuur in ruime zin, behouden; samenwerking vergroten en nieuwe kansen ontdekken en benutten	De gemeente draagt met subsidies bij aan instandhouding en stelt daarbij voorwaarden met betrekking tot samenwerking en doelgroepen. De Barneveldse culturele instellingen zijn verantwoordelijk om daaraan invulling te geven door meer samen te werken, kansen te benutten en nieuwe doelgroepen aan te boren.
Initiatieven om sociale samenhang tussen groepen en individuen te bevorderen	De gemeente stimuleert burgerinitiatieven die bijdragen aan ontmoeting en samenredzaamheid; indien nodig en haalbaar zal de gemeente die initiatieven faciliteren, bijvoorbeeld door het planologisch mogelijk te maken
Stimuleren en organiseren van (vroeg)signalering van inwoners met problemen maar die niet (direct) om hulp vragen	De gemeente stimuleert nieuwe mogelijkheden voor het inschakelen van diverse partijen bij het tijdig signaleren van individuele problematische situaties en maakt met uitvoerende partijen afspraken over wat er met signalen gedaan wordt
Faciliteren vrijwilligers en mantelzorgers	De gemeente stimuleert en organiseert ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers

Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning toegankelijk maken met goede/snelle doorverwijzing en waar nodig outreachend	Wettelijke taak van de gemeente om passende voorzieningen te organiseren als inwoners niet zelf of met elkaar tot passende oplossingen (kunnen) komen
Passende arbeidstoeleiding, -bemiddeling en begeleiding op de werkvloer voor inwoners die hier ondersteuning bij nodig hebben	Binnen de wettelijke taak organiseert de gemeente ondersteuning
Integrale hulp bieden aan kwetsbare jongeren die dreigen net buiten de georganiseerde hulp te vallen	De gemeente stimuleert en organiseert waar nodig samenwerking tussen aanbieders van onderwijs, werk, wonen, zorg en hulp & ondersteuning
Integratie en participatie van statushouders als volwaardige deelnemers aan de Barneveldse participatiesamenleving	Verantwoordelijkheid van de gemeente om de voorwaarden hiervoor te organiseren Uitvoerende rollen voor onderwijsinstellingen, kerken, vluchtelingenwerk en verenigingen
Zorgvuldig beoordelen welke organisatievorm en locatie het best geschikt is voor het beoogde doel van voorzieningen voor ontmoeting (sociale cohesie), ontplooiing, hulp & ondersteuning en daarvoor slimme (nieuwe) functiecombinaties maken die voor de doelgroepen goed bereikbaar zijn	Bij het invullen van een behoefte aan nieuwe voorzieningen of het heroverwegen van bestaande voorzieningen neemt de gemeente het initiatief om betrokken partijen te benaderen om een creatieve passende en doelgerichte invulling te geven, optimaal gebruik maken van bestaande locaties en nieuwe samenwerkingen

Leefbare en Vitale wijken en dorpen

Duurzame diversiteit en samenhang

Koers

De bestaande groei met behoud van de identiteit van de kernen zetten we door voor onze eigen bevolkingsaanwas, voor een sterke economie en voor behoud van voorzieningen.

We willen het wonen in Barneveld nog aantrekkelijker en veiliger maken en toekomstbestendige wijken en dorpen realiseren met meer sociale samenhang. We zetten daarvoor meer dan nu in op variatie in wijken en dorpen in het woningaanbod, de bevolkingssamenstelling, de voorzieningen en de inrichting.

We zetten in op een passend en betaalbaar voorzieningenniveau met een hoge kwaliteit en een sterkere bijdrage aan de sociale samenhang.

Wij willen energieneutrale woningen, deels flexibel aanpasbaar, in wijken met ruim voldoende groen, zonder milieuoverlast en met minder water- en warmteoverlast.

Leefbare en Vitale wijken en dorpen

Duurzame diversiteit en samenhang

Hoe gaan we dat doen?

Bevolkingsgroei realiseren vraagt dat we op tijd in actie komen om locatiekeuzes te maken en om woningbouw te faciliteren in ruimtelijke plannen.

Bij nieuwbouw en transformatie gaan we veel meer van de wens van de consument centraal stellen. Om meer variatie en functiemenging te realiseren gaan we ruimtelijke plannen flexibeler maken. We geven uitvoering aan het Groenstructuurplan.

Burgerinitiatieven voor bijvoorbeeld sociale cohesie in de wijken en voor (collectief) particulier opdrachtgeverschap worden mogelijk gemaakt.

Ten aanzien van voorzieningen gaan we meer kijken naar het doel: de lokale behoefte in wijken en dorpen en de rol die voorzieningen spelen in het sociale leven. Bij keuze voor het realiseren van voorzieningen gaan we meer accent leggen op het combineren van functies, de bijdrage aan de sociale cohesie en de kwaliteit van de voorzieningen in relatie tot de betaalbaarheid en gaan minder uit van het automatisme dat voorzieningen blijven bestaan. Zie hierover ook het thema *Sociaal en Vitaal Samenleven*. Slimme nieuwe functiecombinaties of transformaties zijn hierbij nadrukkelijk in beeld.

Bestaande contacten en informatie-uitwisseling tussen betrokkenen maken we intensiever om elkaars kennis beter te benutten. We zetten in op een veilige leefomgeving door voortzetting en versterking van de samenwerking met ketenpartners (zoals de politie en de Veiligheidsregio) en met groepen bewoners en/of bedrijven, conform het Integraal Veiligheidsplan. In die samenwerking bespreken we de aanpak en delen we kennis en ervaring.

Duurzaamheid wordt een basisprincipe bij locatiekeuzes en inrichtingsplannen. We gaan energiezuiniger, recyclebaar en aanpasbaar bouwen. Met maatregelen aan de bestaande woningvoorraad wordt ook die duurzamer.

Leefbare en Vitale wijken en dorpen

Duurzame diversiteit en samenhang

Wat is de rolverdeling?

De locatiekeuze en programmering voor woningbouw is primair een verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente doet dit niet alleen en gaat hierover in gesprek met de verenigingen voor Plaatselijk Belang, het Waterschap, ontwikkelende partijen en waar nodig de regio om te komen tot een passend woningaanbod verdeeld over de negen kernen. De gemeente is zo terughoudend mogelijk met de verwerving van gronden voor de groei. Naast de gemeente kunnen andere (markt)partijen ook een rol hebben bij de realisatie van woningbouw. Initiatieven vanuit de samenleving worden door de gemeente getoetst.

De gemeente kijkt scherp naar de kwaliteit en betaalbaarheid van voorzieningen en zal samenwerking en slimme combinaties stimuleren en faciliteren door partijen te verbinden. Van de samenleving wordt gevraagd om goed te kijken naar de sociale component van een voorziening en zoveel mogelijk in te zetten op multifunctioneel gebruik van zowel nieuwe als bestaande locaties. Inwoners en ondernemers (de samenleving) zijn aan zet om initiatieven te nemen voor de invulling en/of uitbreiding van voorzieningen en eventuele nieuwe voorzieningen, activiteiten en evenementen.

Gemeente, marktpartijen, woningcorporatie(s), vertegenwoordigers van inwoners en zowel gebruikers als aanbieders gaan constructief samenwerken om keuzes te kunnen maken in het aanbod van wonen en voorzieningen, zowel wat betreft kwantiteit en kwaliteit als met betrekking tot de bijdrage aan sociale cohesie.

De gemeente stimuleert diversiteit en consumentgericht bouwen door ruimte te geven met flexibeler bestemmingsplannen en waar nodig en mogelijk voorwaarden te stellen.

Marktpartijen en woningcorporatie(s) gaan meer vraaggericht bouwen, vanuit meer betrokkenheid van de (toekomstige) bewoners en gaan daarvoor vroegtijdig met de consument in gesprek.

Groepen inwoners of individuen zijn aan zet om invulling te geven aan een (collectief) particulier opdrachtgeverschap. De gemeente stelt hiervoor locaties beschikbaar.

De gemeente stelt voorwaarden die moeten leiden tot energieneutrale woningbouw. Uitvoering daarvan is een taak voor marktpartijen en woningcorporatie(s) die daarin ook een eigen verantwoordelijkheid hebben.

De gemeente heeft de regie op het integrale veiligheidsbeleid en is hierin kaderstellend en controlerend. De gemeente doet een deel van de uitvoering, maar die ligt voor een groot deel bij Politie, veiligheidsregio en inwoners en bedrijven.

De samenwerkingspartners:

- Gemeente
- Woningstichting Barneveld en projectontwikkelaars
- Waterschap
- Verenigingen voor Plaatselijk Belang
- Regio FoodValley en Regio Amersfoort
- Alle (sport)verenigingen, kerken en moskeeën en culturele instellingen
- Collectieven van particulieren
- Politie
- Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden

Leefbare en Vitale wijken en dorpen

Duurzame diversiteit en samenhang

Toelichting:

Beheerste groei en eigenheid van de dorpen

Barneveld is een 'meerkernige' gemeente, waar dorpen hun eigen kenmerken en kwaliteiten hebben en ontwikkelen. Wij denken dat dit past bij de eigen verantwoordelijkheid die inwoners nemen voor hun leefomgeving. Daarom is het behoud van die kwaliteiten en eigenheid als strategisch doel benoemd. De kwaliteit van de openbare ruimte is mede bepalend voor de kwaliteit van de leefomgeving. De gemeente zet zich daarom in voor het op peil houden van het onderhoud en beheer van de openbare ruimte.

Zowel vanuit het oogpunt van de sociale samenhang als de kwaliteit van de woonomgeving vinden wij een zekere groei van het inwoneraantal van belang. Wij denken dat het belangrijk is dat de groei beheersbaar blijft in die zin dat deze niet leidt tot ontwrichting van maatschappelijke verbanden en de bestaande organische ruimtelijke structuur gewaarborgd kan blijven. Daarom is beheerste groei als strategisch doel geformuleerd. Beheerste groei betekent:

- een groei die past bij het (dorpse) karakter van de verschillende kernen van Barneveld; Dat betekent bundeling van de groei in Barneveld en Voorthuizen en een groei in de andere kernen die nodig is om voor behoud van vitale dorpen met sociale samenhang;
- een groei die past bij het doel om het basisvoorzieningsniveau in de gemeente te behouden;
- een groei die in eerste instantie de eigen bevolkingsgroei opvangt en pas in tweede instantie extra ruimte biedt. Dat is ruimte voor mensen die in de gemeente Barneveld werken en hier graag willen komen wonen en voor autonome instroom van elders, waaronder zogeheten 'terugkeerders'. Groei voor de autonome instroom stemmen wij af met de gemeenten in de regio's FoodValley en Amersfoort.

Rekening houdend met bovenstaande doelen kan Barneveld met behoud van haar identiteit en kwaliteiten verder groeien naar 65.000 tot 70.000 inwoners. Uit recente prognoses (voorjaar 2016) blijkt dat dit aantal tussen 2030 en 2040 bereikt zal worden.

Gevarieerd woningaanbod

We kiezen voor meer variatie. Landelijk speelt het probleem dat het woningaanbod in woonwijken bijzonder homogeen is geworden. Dat komt door eigendomssituaties en de daarmee verband houdende financiële organisatie. Dat maakt woningbouwlocaties niet flexibel en vaak sterk aanbodgericht. Er is geen mogelijkheid om delen van de wijk open te houden voor toekomstig gebruik. Wij willen echter in de toekomst graag meer consumentgericht bouwen met meer organische opbouw en variatie in wijken en aandacht voor duurzaamheid en betaalbaarheid. Ruimte voor variatie betekent ook ruimte voor specifiek woonmilieus, zoals bijvoorbeeld in de topsector.

Om die variatie te realiseren worden oplossingen gezocht en dat vraagt om betrokkenheid, een zekere openheid en flexibiliteit van alle partijen. Natuurlijk

blijft de financiële uitvoerbaarheid hierbij een belangrijke voorwaarde. Uitgangspunt is om meer zicht te creëren op de werkelijke vraag, ruimte te maken voor meer betrokkenheid van bewoners en te sturen op een gevarieerde wijkopbouw. Dit vraagt van de gemeente om ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen te maken die ruimte geven om flexibel in te spelen op de wensen van consumenten. Die ruimte is voor marktpartijen, bouwers (collectieve) particuliere opdrachtgevers nodig om consumentgericht te bouwen met voldoende mogelijkheden voor latere aanpassingen (bijvoorbeeld van gezinswoning naar seniorenwoning met startersappartement en andersom). Doorstroming vanuit de bestaande woningvoorraad is hierbij ook een aandachtspunt.

Gevarieerde wijkopbouw zien wij daarnaast als een middel om de sociale samenhang te versterken. Dat gaat dan niet alleen om een variatie in bevolkingsopbouw, maar ook om passende voorzieningen, nieuwe functies, functiemenging en ontmoetingsplekken in een mix die afhankelijk is van de behoefte en zich per wijk of dorp heel divers kan ontwikkelen.

Vorm en locatie van voorzieningen

De veranderende bevolkingssamenstelling en maatschappelijke ontwikkelingen roept nieuwe vragen op ten aanzien van het voorzieningenaanbod. Een deel van de behoefte aan voorzieningen zal kleiner worden, maar er zullen ook nieuwe behoeftes ontstaan. Voor sommige voorzieningen is de samenleving aan zet en is de gemeente vooral faciliterend. Daarbij kan gedacht worden aan de gebleken behoefte aan uitgaansgelegenheden en evenementen voor de jeugd. Voor diverse voorzieningen (zoals scholen, sport en cultuur) is de gemeente wel betrokken bij de realisatie en het in stand houden. De gemeente kan niet alle bestaande (fysieke) voorzieningen in stand houden en tegelijk nieuwe toevoegen, er zijn keuzes nodig. De omvang van een voorziening en schaal van het verzorgingsgebied staat dan ter discussie. Het toekomstige voorzieningenaanbod wordt gestuurd door kwaliteit, de bijdrage aan de sociale kwaliteit en betaalbaarheid. Een grotere en meer centraal gelegen voorziening kan een hogere kwaliteit leveren, maar een groter aantal meer kleinschalige voorzieningen kunnen door de ontmoetingsfunctie meer binding genereren in wijken en dorpen. Dit kan ook wenselijk zijn voor het toenemende aantal minder mobiele mensen die meer dan voorheen zelfstandig blijft wonen. Bij keuzes voor voorzieningen nemen we het doel van de voorziening als uitgangspunt en kijken we kritisch naar de vorm en de locatie die daarvoor nodig is. De afweging of een hogere kwaliteit nodig is wordt per functie gemaakt, de afweging of de sociale kwaliteit daarbij geborgd blijft of wordt, wordt gebiedsgericht gemaakt. De inzet van bestaande functies en locatie hebben de voorkeur zodat we die maximaal kunnen benutten, maar we stimuleren ook slimme nieuwe functiecombinaties of transformaties. Zo willen we vraag en aanbod pragmatisch en flexibel koppelen.

Duurzaam bouwen

Met onze wijken en dorpen willen we ook bijdragen aan een duurzame toekomst. Sociaal duurzaam enerzijds door een diverse opbouw van de wijk qua bevolking en woningaanbod (type en aanpasbaarheid). Fysiek duurzaam door bij te dragen aan onze energie- en klimaatdoelstellingen en aan een gezond leefklimaat.

Duurzaam bouwen is noodzakelijk om onze doelstellingen voor de energietransitie en het klimaat te halen. Hiermee houden we de leefbaarheid voor

inwoners in de toekomst op peil en beperken of voorkómen wij maatschappelijke kosten als gevolg van klimaatschade. Duurzaam wil zeggen dat woningen zo worden gebouwd dat ze energieneutraal zijn en met goed herbruikbare materialen worden gebouwd. Het betekent ook dat de locatiekeuze en de inrichting van een wijk past bij het streven naar schone mobiliteit en bij het natuurlijk watersysteem. Daarnaast stimuleren we het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad.

Een belangrijk ander aspect van duurzaamheid is dat woningen zodanig aanpasbaar zijn, dat zij flexibel ingezet kunnen worden voor meerdere doelgroepen. Bijvoorbeeld door aanpasbaarheid aan de levensfase van de bewoner.

Gezond leven

Een gezond leefklimaat is een belangrijke voorwaarde voor vitale dorpen en wijken. Daarom is het doel dat de milieubelasting van bedrijven en verkeer niet toeneemt. Dat vergt maatschappelijk verantwoord ondernemen van bedrijven en zorgvuldige vergunningverlening door de gemeente. Met de verwachte toename van de bevolking heeft dat ook gevolgen voor het verkeer. Om die reden zetten wij in schone mobiliteit en voorrang voor de fiets.

Een gezond leefklimaat betekent ook dat er voldoende groen moet zijn van voldoende kwaliteit. Daarom is het belangrijk dat we volop blijven werken aan het Groenstructuurplan. Daarnaast vinden wij een voldoende aanbod van gevarieerde speelvoorzieningen belangrijk omdat dit bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren. Het betekent ook dat wij sterk inzetten op het behoud van de groene buffers tussen de kernen en de groene wiggen die de kernen binnendringen en dat we graag zien dat deze recreatief toegankelijk zijn.

Uitwerking van de uitvoering

<u>Hoe gaan we dat doen?</u>	<u>Wat is de rolverdeling?</u>
Woningbouwproductie continueren, stedenbouwkundig en in aantallen en differentiatie passend bij de kernen;	- Initiatief voor handhaven productie en regie daarover ligt bij de gemeente; - Afstemming met Plaatselijk Belang van de kernen - Prestatieafspraken met Woningstichting Barneveld
Locatiekeuzes worden expliciet mede gebaseerd op kansen voor duurzaam bouwen, schone mobiliteit en aansluiting bij het natuurlijke watersysteem.	Verantwoordelijkheid van de gemeente Samenwerking met Waterschap
- Zorgen voor meer permanent en beter zicht op de vraag in de markt (bijvoorbeeld door uitbouwen interessepeilingen) en op de demografische ontwikkelingen in relatie tot de woningvoorraad die er al is; - Meer sturing op variatie en betrokkenheid van	- Gemeente monitort demografische ontwikkelingen en woningvoorraad en stemt dit regionaal af; - Gemeente stimuleert uitvoering interessepeilingen, ontwerpateliers voor (toekomstige) bewoners e.d. door ontwikkelaars marktpartijen; - Gemeente is verantwoordelijk voor de regie op voldoende aanbod in huisvestingssectoren, waaronder ook voldoende betaalbare woningen; bijvoorbeeld middels het project Faseren en

omwonenden en/of toekomstige bewoners bij ontwikkeling woonwijken en uitgifte bouwkvavels.	doseren woningmarkt Barneveld; - Gemeente zoekt daarin samenwerking met de verenigingen voor Plaatselijk Belang van de kernen; - Gemeente stimuleert gevarieerd bouwen, aansluitend op de marktvraag, waar mogelijk met voorwaarden aan de gronduitgifte en/of met prijsvragen; - Gemeente stimuleert en biedt ruimte voor (collectief) particulier opdrachtgeverschap; - Gemeente faciliteert gevarieerd en flexibel bouwen, transformaties en (C) PO met flexibiliteit in de bestemmingsplannen; - Van ontwikkelaars marktpartijen verwachten wij dat zij die flexibiliteit benutten om daadwerkelijk consumentgericht te bouwen; - Groepen uit de samenleving nemen initiatief voor collectieve bouwvormen;
Bij de stedenbouwkundige opzet (of aanpassing) van wijken worden kansen voor energieneutraal bouwen, ontmoeting, functiecombinaties en nieuwe mobiliteitsoplossingen zoveel mogelijk benut.	- Gemeente voert regie en stelt voorwaarden (zoals verplicht energie neutrale woningen) - Gemeente zorgt voor passende bestemmingsplannen (vanaf 2018 omgevingsplan) - Uitvoering en invulling vergt inzet en verantwoordelijkheid nemen van marktpartijen, woningcorporatie(s); - Burgerinitiatief is welkom; - Gemeente zet zich in om burgerinitiatieven die passen in de Visie en binnen eventuele afspraken te faciliteren.
Energie neutraal bouwen en aanpassen bestaande woningen.	- Gemeente versterkt informatie stelt en zo mogelijk subsidie beschikbaar en/of biedt leningen aan. - Benutten en uitvoeren is verantwoordelijkheid van eigenaren - Prestatieafspraken met Woningstichting Barneveld
- Behoeftte aan voorzieningen (onderwijs, sport, ontspanning, kunst en cultuur, hulp & ondersteuning) monitoren en faciliteren binnen de beschikbare middelen - Vorm en locatie van de voorzieningen afstemmen op het gewenste doel en inhoud van de voorzieningen in de betreffende buurten, wijken en dorpen; - Daarbij zoeken we naar slimme combinaties, zonodig en mogelijk ook tussen dorpen onderling.	- Monitoring is verantwoordelijkheid van de Gemeente en van clubs, verenigingen en wijkplatforms/Plaatselijk Belang en professionele organisaties; - Gemeente heeft regie over onderlinge afstemming van de behoefte; - Gemeente voert regie over afstemming vorm en locatie van voorzieningen, brengt partijen bij elkaar en verstrekt partijen inzicht in relevante cijfers (zoals leerlingaantallen en -prognoses); - Inzet van wijkplatforms, scholen, Plaatselijk belang, clubs en verenigingen wordt verwacht om dit passend in te vullen; - Gemeente stimuleert burgerparticipatie door verstrekken van informatie en inspirerende voorbeelden; - Samenwerkingspartners ("de Samenleving") nemen ook initiatieven voor sociale cohesie in buurten, wijken en dorpen; - Gemeente zet zich in om burgerinitiatieven die passen in de Visie en binnen eventuele afspraken te faciliteren.

Mogelijkheden van de komende Omgevingswet benutten voor flexibele bestemmingen en transformaties t.b.v. variatie en flexibiliteit m.b.t. woningen en voorzieningen.	Verantwoordelijkheid van de gemeente
Blijvend inzetten op het voorkomen en waar nodig verminderen van milieuhinder van bedrijven en verkeer;	Gemeente toetst nieuwe plannen op dit aspect. Gemeente neemt initiatief voor aanpak knelpunten.
Realiseren en goed onderhouden van voldoende groen en speelvoorzieningen in nieuwe en bestaande wijken.	- Verantwoordelijkheid gemeente. - Inrichting in overleg met de wijk - Afspraken maken over mogelijk onderhoud door de wijk t.b.v. sociale cohesie en 'eigenaarschap'
	Naarmate de samenleving zich zodanig organiseert dat de doelen structureel gerealiseerd worden, zal de gemeente zich verder terugtrekken uit de regievoering en uit het nemen van beslissingen.
Uitvoering geven aan het door raad en college vastgestelde beleid, zoals opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Integrale Veiligheid. De vastgestelde speerpunten: - High Impact Crime (focus woninginbraken) - Aanpak overlast in de woon- en leefomgeving - Aanpak drank en drugsgebruik en daarmee samenhangende overlast	- Gemeente heeft de regie, stelt kaders en voert uit m.b.t. camera's, handhaving, preventie & informatie en crisis- en rampenbestrijding. - Gemeente heeft controlerende taak op uitvoering door de veiligheidspartners - Uitvoering daarnaast door lokale partners: wijkplatforms, Whatsapp-groepen en de Stichting Veiligheid en Beheer bedrijventerreinen Barneveld - Daarnaast samenwerking met en uitvoering door o.a. Politie, het Regionaal Informatie en Expertisecentrum Oost-Nederland (RIEC) en de Veiligheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)

Economische Kracht

Antwoord op een veranderende economie

Koers

Wij willen optimaal gebruik maken van de Europese netwerken voor de stimulering van innovatie waarbij de samenwerking tussen het bedrijfsleven, kennisinstituten en de overheid voorwaarde is.

We zetten in op groei van de werkgelegenheid.

Wij profileren wij ons met de kernsectoren agrofood en transport & distributie, inclusief de bijbehorende ketenpartners. En hebben bijzondere aandacht voor groeisectoren zoals ICT.

Wij werken aan extra vestigingsruimte voor bedrijven en aan faciliteiten om de aantrekkelijkheid als vestigingsplaats te versterken.

Voor de agro-food-keten willen wij een sterke partner zijn in de regio FoodValley en voorop lopen in innovatie en verduurzaming van voedselsystemen en waardevermeerdering van het agrarisch product..

We kiezen ook voor uitbouw van recreatie en toerisme, waarbij de profilering plaatsvindt als onderdeel van de Veluwe promotie. Er is ruimte voor vernieuwing ten behoeve van toekomstbestendige verblijfsrecreatie.

Voor de detailhandel werken wij aan aantrekkelijke geconcentreerde winkelcentra in Barneveld en Voorthuizen, waarbij wij meewerken aan differentiatie in branchering en voorzieningen afgestemd op bijzondere doelgroepen.

Wij zetten in op begeleiding en ontwikkelen van ondernemersvaardigheden en passende werklocaties voor ZZP-ers.

Economische Kracht

Antwoord op een veranderende economie

Hoe gaan we dat doen?

In regionaal verband werken wij aan een lange termijn programmering voor werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren, detailhandelsgebieden en werklandschappen). Gezien de dynamiek in de sectoren waarin belangrijke delen van ons bedrijfsleven actief is, zullen wij plannen ontwikkelen voor de verdere uitbreiding van het bedrijventerreinen Harselaar.

In de regionale en lokale programmering en planning zullen wij gericht aansluiting zoeken bij de voor onze gemeente specifieke kwalitatieve eisen die vanuit de genoemde sectoren worden aangedragen voor de langere termijnontwikkeling. Voor lokaal verzorgende bedrijvigheid en bedrijvigheid waarbij een combinatie van wonen en werken nodig is, ontwikkelen wij zo mogelijk dorpsgebonden terreinen.

Door met gerichte impulsen deze specifieke kwaliteiten te versterken, blijft het onderscheidend vermogen in stand en daarmee de bijzondere aantrekkelijkheid voor bedrijven van buiten. Gerichte impulsen zijn daarbij het inzetten op een nationaal kennis- en opleidingscluster met en voor de pluimveesector, het toevoegen van een goederenrailterminal en het inrichten van bedrijventerreinen voor transport en distributie. Daarnaast het stimuleren en faciliteren van bijzondere huisvestingsvormen voor de ICT-sector, aansluitend op de wens om creatieve werkvormen mogelijk te maken. We staan open voor nieuwe specifieke impulsen voor samenwerkingsverbanden gericht op innovatie, verduurzaming, circulaire economie. en waardevermeerdering, met kansen voor cross-overs tussen sectoren, zowel binnen Barneveld als binnen de regio.

Ontwikkelingsruimte voor (agrarische) bedrijven in het buitengebied wordt geboden door de toepassing van de 'Menukaart'. Daarnaast zetten wij in op een toekomstperspectief waarbij de agrarische sector zich profileert als de empirische campus (proeftuin) van de WUR en daarmee de mondiale etalage vormt van onze bedrijven in de primaire sector.

De recreatiesector krijgt ruimte om zich zodanig te ontwikkelen dat het aanbod gevarieerder wordt en meer aansluitend op specifieke doelgroepen. Tegelijk zoeken we mogelijkheden voor sanering van sterk verouderde, niet toeristische verblijfsrecreatieterreinen. Daarnaast zetten we in op betere (gezamenlijke) marketing en dwarsverbanden tussen dag- en verblijfsrecreatie. We geven uitvoering aan de Visie verblijfsrecreatie.

De winkelcentra van met name Barneveld en Voorthuizen kunnen hun positie behouden door het bijzondere aanbod geconcentreerd te houden en de aantrekkelijkheid te versterken met de uitbouw van andere verblijfsfuncties zoals horeca, leisure en wonen.

We willen diversiteit en innovatie bevorderen en de flexibilisering van de arbeidsmarkt (meer kleine bedrijven en zelfstandigen) begeleiden door ruimte te bieden aan nieuwe concepten voor bedrijfsvestiging en nieuwe functiecombinaties van wonen, werken en recreëren. Daarvoor maken we bestemmingsplannen die functiemenging mogelijk maken.

De personeelsvoorziening is een belangrijke vestigingsfactor, met name in sectoren waarin schaarste is, zoals techniek, ICT en transport. In de nieuw op te zetten regionale arbeidsmarkttafel, worden deze knelpunten geïdentificeerd en programma's ontwikkeld om enerzijds het onderwijs beter te laten aansluiten op de vraag uit het bedrijfsleven en anderzijds de baankansen voor medior en senioren te vergroten.

Economische Kracht

Antwoord op een veranderende economie

Wat is de rolverdeling?

De gemeente is verantwoordelijk voor de kwantitatieve en kwalitatieve programmering van nieuw te ontwikkelen bedrijventerrein.

De kwaliteit van bestaande bedrijfslocatie is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de zittende ondernemers en de gemeente.

Initiatieven voor nieuwe concepten en transformaties liggen bij ondernemers. De gemeente heeft daarin de rol om te faciliteren in bijvoorbeeld eventuele bestemmingsplanwijzigingen. Een uitnodigende rol voor de gemeente is het waar mogelijk flexibel inrichten van ruimtelijke plannen.

De gemeente stimuleert samenwerking en innovatie door samenwerkingsverbanden te initiëren, helpen opzetten en eventueel financieel bij te dragen. Het uitbouwen en voortzetten van samenwerking zien is de verantwoordelijkheid van bedrijfsleven en onderwijs. Een belangrijk aspect daarbij is de participatie van het lokale bedrijfsleven in de kennisnetwerken binnen de regio FoodValley.

De gemeente participeert via de regio in de regionale arbeidsmarkttafel en draagt signalen en behoeften uit de samenleving aan. Het bedrijfsleven en het onderwijs zijn eveneens via hun regionale netwerken aangesloten. De gemeente stimuleert en faciliteert waar nodig is lokale projecten en initiatieven.

De gemeente is sturend op bundeling van detailhandel binnen het kernwinkelgebied. De gemeente herijkt periodiek in samenwerking met ondernemers de visie op de ontwikkeling van detailhandel (waaronder web-afhaal) in combinatie met andere functies (werk / leisure). Het verhogen van de aantrekkelijkheid en levendigheid van het centrum is een gedeelde verantwoordelijkheid van ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente. Ondernemers nemen initiatieven voor creatieve invullingen. Vastgoedeigenaren hebben een rol het meedenken over en meewerken aan gebruikswijzigingen. De gemeente voert regie op hoofdlijnen en creëert ruimte met passende bestemmingsplannen.

De samenwerkingspartners:

- Gemeente
- Het bedrijfsleven: industrieel, landbouw, MKB en recreatie & toerisme
- Regio FoodValley, Regio Amersfoort, Veluwegemeenten
- Vastgoedeigenaren
- Detailhandel
- Onderwijsinstellingen
- (nieuwe) samenwerkingsverbanden, waaronder ketensamenwerking

Economische Kracht

Antwoord op een veranderende economie

Toelichting:

We zijn trots op onze sterke economie en blijven ons inzetten op drie belangrijke pijlers die daaronder liggen; het benutten van onze strategische ligging langs diverse vervoersassen, de sterke lokale gebondenheid van onze bedrijven in zowel industrie, detailhandel als recreatie en onze positie in agro en food.

Samenwerking in Europa biedt kansen om de lokale economie te versterken, innovatie te stimuleren en banen te creëren. Die kansen willen wij pakken en dat vraagt om actieve en internationaal georiënteerde politiek en om samenwerking tussen het bedrijfsleven, kennisinstituten en de overheid. In het belang van banen, lokaal ondernemerschap en goede voorzieningen kijken wij verder dan de grenzen van de gemeente en de regio. Het FoodValley concept zien wij als de kraamkamer van innovatie.

De groei van de bevolking in de komende jaren, vereist ook een groei van werkgelegenheid. Enerzijds zal die groei vanzelf ontstaan doordat een toename van inwoners betekent dat het aantal consumenten stijgt en daarmee de vraag naar goederen en diensten. Anderzijds moet geïnvesteerd worden in behoud en uitbreiding van de werkgelegenheid in de verschillende sectoren. Bij een toename van de bevolking van 20% of meer behoort tenminste een vergelijkbare groei van het aantal arbeidsplaatsen naar 37.000 tot 40.000. De groei in onze gemeente onderscheidt zich van landelijke groeiprognoses door de centrale ligging in combinatie met grote concentratie en bedrijven in de agro food en logistieke sector.

In het Economisch Beleidsplan Barneveld 2014-2030 worden voor Barneveld als beeldbepalende economische sectoren agro food, transport en distributie en ICT genoemd. ICT wordt daarbij breed geïnterpreteerd, dus inclusief de snel groeiende en naam makende bedrijven in de social media / internet. Wij willen ons profileren met de kernsectoren agrofood en transport & distributie en hebben bijzondere aandacht voor groeisectoren zoals ICT. Dit profiel kiezen wij omdat de aantrekkelijkheid als vestigingsplaats voor bedrijven voor een belangrijk deel wordt bepaald door het onderscheidend karakter en de aanwezigheid van clusters en ketenpartners. De consequentie van de keuze voor groei en voor specifieke sectoren is dat wij werken aan extra vestigingsruimte voor bedrijven en aan faciliteiten om de aantrekkelijkheid als vestigingsplaats te versterken. Wij vullen de behoefte aan bedrijfsruimte door middel van zowel de uitbreiding van het regionale bedrijventerrein Harselaar als door middel van passende werklocaties bij verschillende kernen.

De groei van de werkgelegenheid komt voor het overgrote deel voort uit het zittende bedrijfsleven en instellingen. Door uitbreiding van de productie en diensten en door nieuwe producten groeien de lokale bedrijven. Die groei vraagt om voldoende en aantrekkelijke vestigingslocaties die blijvend aansluiten op de eisen en wensen van ondernemingen, voldoende en goed opgeleid personeel, goede bereikbaarheid van de gemeente en van de individuele bedrijfslocaties. Daarnaast is voor het vestigingsklimaat belangrijk dat het woon- en leefmilieu en het aanbod aan voorzieningen toereikend is. Voor Barneveld betekent dit dat er tot 2030 nog extra areaal aan bedrijventerrein moet worden ontwikkeld.

Naast het reeds aanwezige bedrijfsleven zal voor voldoende werkgelegenheid ingezet worden op het aantrekken van nieuwe bedrijven. Nieuwe bedrijven betekenen bovendien niet alleen arbeidsplaatsen voor zichzelf, maar ook voor allerlei andere ondernemingen in de bouw, toelevering en dienstensector. Nieuwe bedrijven brengen bovendien nieuw elan in de economie en zetten vaak ook reeds bestaande bedrijven aan tot vernieuwing of doorontwikkeling. Voor het aantrekken van nieuwe bedrijven is een onderscheidend vermogen van de economie in Barneveld nodig. Barneveld onderscheidt zich nationaal en internationaal als kennis- en bedrijvencluster in de pluimveesector. Barneveld maakt deel uit van FoodValley en biedt daarmee de nabijheid en de toegang van het grootste nationale kenniscluster op het gebied van agrofood. Daarnaast is er nationale herkenning van de Veluwe als binnenlandse vakantiebestemming. In de regio onderscheidt Barneveld zich door de concentratie van transport en logistiek, ICT en de beschikbaarheid van bedrijventerrein in de zware milieucategorieën. Het winkelcentrum van Barneveld onderscheidt door de aanwezigheid van relatief veel kwaliteitszaken en eigen winkeliers met een nadruk op (kinder-)mode. Voorthuizen heeft een bijzonder functie voor de gasten van de recreatiebedrijven.

De wereldbevolking groeit van 7 naar 9 miljard. Dat stelt grote eisen aan de voedselproductie en alle daaraan toeleverende bedrijvigheid. Hier ligt een grote uitdaging waarbij het bedrijfsleven kan samenwerken met kenniscentra in de gemeente en zeker ook in de regio FoodValley. De concentratie van kennis- en onderzoeksinstellingen, gecombineerd met technologisch hoogwaardige bedrijven, biedt goede kansen om te werken aan duurzame oplossingen voor het voedselvraagstuk en daarmee verbonden marktkansen. Het benutten van die kennis moet daarbij niet voorbehouden blijven tot enkele grote bedrijven met eigen research afdelingen, maar is een noodzaak voor het totale MKB en de zogeheten primaire sector: de landbouw.

Naast de sterke lokale binding van bedrijven is de aanwezigheid van de complete waardeketen in de agrofood sector pluimvee en een groot deel van die keten in de kalverhouderij in Barneveld bijzonder. Het versterken en integreren van deze waardeketens, gecombineerd met de in de regio aanwezige kenniscentra levert concurrentievoordelen opleveren. Deze kansen zien wij ook in de sectoren logistiek en ICT en in de verblijfsrecreatie. Daarom willen we slimme bundeling en andere concepten voor deze sectoren mogelijk maken.

Voor de agro-food-keten willen wij een sterke partner zijn in de regio FoodValley om daarmee verbinding te leggen met belangrijke instituten rond kennis en innovatie, Europese netwerken en fondsen en het bevorderen van de mondiale bekendheid en toegang tot internationale markten voor onze bedrijven.

Er gaat als gevolg van technologie en maatschappelijke ontwikkelingen veel veranderen in het werken. In nauw overleg met het bedrijfsleven worden deze trends gevolgd, zodat voorwaarden geschapen waarbinnen bedrijven de gelegenheid krijgen om adequaat en tijdig te reageren op veranderende markt- en/of productie factoren. Een belangrijk aspect is de digitalisering van de economie. Dat leidt tot andere behoeften aan kantoren en Het Nieuwe Werken heeft zijn intrede gedaan. Mensen werken meer van thuis of houden kantoor aan huis. Dit draagt aan de wijkeconomie en aan de leefbaarheid van kleine kernen. Daarnaast is het realiseren van bedrijventerreinen voor lokaal verzorgenden bedrijvigheid bij de kleinere kernen van belang voor de draagkracht en de sociale infrastructuur.

Circulaire economie

Wij vinden het belangrijk dat het Barneveldse bedrijfsleven voluit meedoet in de groei naar een circulaire economie, een economisch systeem dat is bedoeld om herbruikbaarheid van producten en grondstoffen te maximaliseren en waardevernietiging te minimaliseren. Samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en maatschappelijke organisaties is essentieel. Voor het (her)gebruik van natuurlijke grondstoffen en reststromen spelen landbouw(gerelateerde) bedrijven een prominente rol, waar het gaat om het verwaarden en verwerken van restproducten van de voedselproductie.

Verblijfsrecreatie

Het vergroten van concurrentiekracht en waardevermeerdering lijkt ook een belangrijk speerpunt voor de recreatiesector om zich te kunnen ontwikkelen tot een toekomstbestendige sector. Dit vergt samenwerking binnen de sector, bijvoorbeeld in marketing, maar zeker ook daarbuiten met dagattracties, horeca, musea, boeren van onder meer Vallei Boert Bewust en terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer. Voor de ontwikkeling van recreatie & toerisme zien wij het belang van samenwerking op het schaalniveau van de Veluwe. Daarin zijn niet alleen de gemeenten en de provincie onze partner, maar ook een scala aan ondernemers en terreinbeheerders.

Detailhandel

De detailhandelssector verandert ingrijpend. Er is een toename van grootschalige winkelconcepten, internetwinkels die concurreren met de traditionele winkelcentra. Binnen de centra komen steeds vaker allerlei mengvormen van winkelen en functiemengingen tussen winkelen en leisure voor. De vraag naar 'vermaak' enerzijds en 'goedkoop' anderzijds vergoot de vraag naar nieuwe winkellocaties. Tegelijk hebben de centra een belangrijke sociale functie en zijn veel winkels van elkaar afhankelijk. Dat vraagt een uitgekiend antwoord van het detailhandelsbeleid. Daarvoor zijn vernieuwende functiecombinaties, zowel in het centrumgebied als daarbuiten nodig. Aan het toevoegen van extra vierkante meters winkelvloeroppervlak is in beginsel geen behoefte; nadruk zal liggen op versterking en rangschikking van het bestaande aanbod. **We zijn dan ook terughoudend met betrekking tot nieuwe perifere detailhandel.**

Onderwijs

Deze economische kracht vergt een uitstekende aansluiting met het (beroeps)onderwijs. Die aansluiting verhoogt de baan zekerheid voor onze jongeren en voorziet in de arbeidsbehoefte van de bedrijven. Dat creëert een aantrekkelijk vestigingsklimaat en maakt onze scholen aantrekkelijk.

Uitwerking van de uitvoering

<u>Hoe gaan we dat doen?</u>	<u>Wat is de rolverdeling?</u>
Monitoren vraag en aanbod	De gemeente voert dit uit en betreft ondernemers bij de analyse en de 'match' van

	vraag en aanbod
Tijdig passende en voldoende bedrijfsterreinen ontwikkelen	Gemeente is verantwoordelijk, afstemmen met Regio FoodValley, Ondernemersverenigingen en dorpen
Herstructurering / parkmanagement bestaande terreinen	Gezamenlijke aanpak gemeente en ondernemersverenigingen.
Thematische en sectorale bundeling van bedrijven	- Initiatief ligt bij ondernemers - Gemeente faciliteert dit
Realiseren transformaties en nieuwe functiecombinaties	- Initiatief ligt bij ondernemers en inwoners - Gemeente faciliteert dit
Kansen samenwerking FoodValley benutten (kennis, innovatie markt) door deel te nemen aan overlegstructuren en te participeren in projecten	Zowel Gemeente als bedrijven en onderwijsinstellingen hebben hierin een rol
Opzetten nieuwe samenwerkingsverbanden gericht op innovatie, verduurzaming en waardevermeerdering	- Verantwoordelijkheid van ondernemers - Gemeente ondersteunt het zoeken naar kansen en mogelijkheden en het opzetten. Gemeente heeft geen directe rol bij het uitbouwen, maar is daarbij wel faciliterend
Verblijfsrecreatie toekomstbestendig maken door uitvoering te geven aan de Visie verblijfsrecreatie	- Gemeente zorgt voor ondernemingsruimte in bestemmingsplannen en stimuleert door informatievoorziening, maar heeft daarin ook een toetsende en handhavende rol. - Gemeente faciliteert passende nieuwe ontwikkelingen, zowel voor toekomstgerichte groei als voor sanering van verouderde terreinen - Gemeente stimuleert (regionale) samenwerking en neemt daar zelf actief aan deel - Van ondernemers verwachten wij innovaties en waar nodig herstructureringsplannen
Vernieuwende en duurzame bedrijvigheid In het buitengebied krijgt ruimte via toepassing van de 'Menukaart'	- Gemeente gaat de werkmethode van de Menukaart toepassen bij plannen waarvoor een bestemmingsplanwijziging nodig is;

	- Deze toepassing vergt ook een pro-actieve rol van initiatiefnemer en adviseurs.
Winkelcentra aantrekkelijk en levendig houden en maken	- Primair verantwoordelijkheid van de centrumondernemers en vastgoedeigenaren, waarbij de gemeente faciliteert - Gemeente heeft wel een rol bij het concentreren van detailhandel in het winkelhart en in het terughoudend omgaan met nieuwe perifere detailhandel
Verder optimaliseren van de aansluiting tussen onderwijsinstellingen en bedrijven	Verantwoordelijkheid van onderwijs en bedrijfsleven. Gemeente stimuleert en zal zo nodig faciliteren

Energietransitie en Klimaat

Samen voor energieneutraal en klimaatbestendig

Koers

In 2020 wordt 20% van onze energie duurzaam opgewekt en tot die tijd besparen we per jaar 2% op energie. Die koers zetten we daarna door zodat wij op langere termijn energieneutraal worden.

Wij willen de energietransitie Barnevelds maken, met lokale oplossingen en lokaal ondernemerschap, verankerd in betrokkenheid van de samenleving.

Onze economie wordt circulair en bio-based, zodat onze welvaart voor volgende generaties duurzaam geborgd wordt.

Daarnaast willen we bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen veel meer aansluiten bij natuurlijke systemen. We willen er voor zorgen dat zowel de bebouwde als de onbebouwde omgeving in de hele gemeente klimaatbestendiger wordt.

Energietransitie en Klimaat

Samen voor energieneutraal en klimaatbestendig

Hoe gaan we dat doen?

We willen de betrokkenheid van Barnevelders omzetten in daadkracht en gaan daarom kennis verzamelen en verspreiden over haalbare en efficiënte maatregelen voor de energietransitie, de bio-based circulaire economie en ons natuurlijke systeem. Uitvoering van maatregelen gaan we stimuleren door actief bedrijven en inwoners uit te dagen en te ondersteunen, o.a. met subsidies en leningen.

De energietransitie maken we Barnevelds door met elkaar lokale oplossingen te bedenken, doordat bedrijven uit onze gemeente innoveren, initiatieven nemen en projecten realiseren en door de opbrengst (mede) ten goede te laten komen aan de Barneveldse samenleving. Om de energieneutraliteit in 2050 te bereiken verkennen we ook de regionale kansen en mogelijkheden.

Om in te spelen op klimaatveranderingen gaan we zorgvuldig nieuwe locaties voor projecten kiezen en zowel bestaand als nieuw stedelijk gebied inrichten met respect voor het natuurlijk (water)systeem, landschap en natuur. We treffen maatregelen om water vast te houden om de wateroverlast, droogte en hitte te beperken en verminderen. Via het waterloket verzorgen we de informatievoorziening.

Ook nemen we duurzaamheid als mogelijke maatschappelijke investering op in de 'menukaart', waarbij bedrijven in het buitengebied extra groeirimte kunnen krijgen in ruil voor maatschappelijke tegenprestaties.

Energietransitie en Klimaat

Samen voor energieneutraal en klimaatbestendig

Wat is de rolverdeling?

De gemeente zorgt voor een platform waarmee informatie over de energietransitie wordt verspreid. Van ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt verwacht dat zij samen met de gemeente informatie verzamelen en beschikbaar stellen via passende kanalen. Bij de uitvoering en het nemen van initiatieven verwachten we een grote betrokkenheid van de samenleving, zowel van bedrijven als inwoners. Daarnaast werken we samen met de Regiogemeenten aan kennisdeling en het verkennen van de mogelijkheden voor energieneutraliteit.

Ten aanzien van het inspelen op natuurlijke systemen neemt de gemeente nadrukkelijk het voortouw. De gemeente neemt inrichtingsmaatregelen en stelt voorwaarden aan ontwikkellocaties om wateroverlast en verdroging zoveel mogelijk te voorkomen.

De gemeente neemt maatregelen met betrekking tot gemeentelijk bezit. In andere gevallen zijn inwoners en bedrijven aan zet om de doelen te bereiken door initiatieven te nemen en die daadwerkelijk uit te voeren. Soms zal de gemeente daarvoor actief een ontwikkeling aanjagen door initiatief te nemen en deel te nemen aan het voorbereidingsproces. De gemeente stelt waar mogelijk en zinvol subsidie en leningen beschikbaar om het nemen van maatregelen te bevorderen. De gemeente heeft een positieve grondhouding met betrekking tot vergunningverlening aan passende initiatieven.

De samenwerkingspartners:

- Gemeente
- Denktank Klimaat en Lokaal energiebedrijf
- Waterschap
- Regio FoodValley
- Lokale producenten, leveranciers en installateurs
- Het bedrijfsleven, zowel industrieel als landbouw als MKB
- Woningeigenaren
- Investeerders

Energietransitie en Klimaat

Samen voor energieneutraal en klimaatbestendig

Toelichting

Energietransitie

Energie vormt een belangrijke basis voor onze welvaart. We gebruiken het om ons huis te verwarmen, om bedrijven te kunnen laten ondernemen en ons te verplaatsen van A naar B. Op het gebied van energie zijn veel ontwikkelingen gaande; zowel om energie te besparen als om energie duurzaam op te wekken. De huidige energievoorziening zorgt voor klimaatveranderingen die grote gevolgen hebben voor de verdeling van welvaart en leefbaarheid op aarde. Onze (klein)kinderen gaan meemaken dat de fossiele brandstoffen schaarser worden. In Nederland wordt naar verwachting over hooguit 50 jaar geen gas meer gewonnen, waarna we voor gaslevering afhankelijk zijn van het buitenland. Energie zal steeds meer de inzet worden van politieke en economische ontwikkelingen. Dat gebeurt niet 'morgen'; dat gebeurt nu al. Het ontwikkelen van een schone, betrouwbare en betaalbare energievoorziening is daarom van belang en biedt daarnaast kansen voor lokale ondernemers.

Het energievraagstuk staat de laatste jaren landelijk stevig op de (politieke) agenda. Naast het milieumotief en betaalbaarheid zijn ook maatschappelijke verantwoordelijkheid en energie-onafhankelijkheid steeds meer een argument om actie te ondernemen. De gemeente Barneveld voelt de urgentie om een bijdrage te leveren aan een schone, betrouwbare en betaalbare energievoorziening en heeft een doelstelling vastgesteld die hoger liggen dan de landelijke energiedoelstellingen²: 2% energiebesparing per jaar en 20% duurzame energieopwekking in 2020. En bij 2020 houdt het niet op. De gemeente koerst naar energieneutraliteit in 2050. Dat betekent dat we net zoveel energie duurzaam opwekken als we gebruiken. Alle duurzame energiebronnen moeten daaraan een bijdrage leveren en dat gaan we ook zien in ons landschap, zoals met wind, zon en biomassa.

Die doelstelling voor 2050 is een forse opgave. Voor het realiseren van die opgave kan een regionale aanpak voordelen bieden. Daarom verkennen we in FoodValley-verband de kansen en mogelijkheden.

Door en voor Barnevelders, stimuleren en faciliteren

Uit onderzoek blijkt dat er in de gemeente voldoende potentie is voor energiebesparing en het produceren van duurzame energie om de doelstelling te halen. Zelfs met de groeiende inwonersaantallen in onze gemeente. De gemeente zet in op informeren, activeren en stimuleren/ondersteunen. In de praktijk blijkt dat burgers en ondernemers door de bomen het bos niet meer zien, waar het gaat om energiemaatregelen. De gemeente wil dan ook actief onafhankelijke informatie uitdragen, die mensen kunnen helpen bij het nemen van maatregelen. Bedrijven zullen de komende jaren meer moeten inzetten op samenwerken met andere bedrijven, om burgers hierin voor een totaal traject te kunnen ontzorgen. Maar ook inwoners moeten elkaar kunnen vinden en ideeën uitwisselen. Geïnspireerd raken. Bijvoorbeeld door iemand uit de buurt die zich actief opstelt voor de wijk, of door een buurman die al

² 1,5% energiebesparing en 14% duurzame energieopwekking in 2020

maatregelen heeft getroffen en daar enthousiast over vertelt. Op het vlak van burgerinitiatief zet de gemeente daarom in op informeren, activeren en stimuleren/ondersteunen.

Wij denken dat het effect van nieuwe duurzame investeringen het grootst zal zijn als lokale bedrijven betrokken zijn bij de uitvoering. Bovendien kan het economisch belang een belangrijke drijfveer zijn voor een ambitieuze inzet op energiebesparing en hernieuwbare energieproductie. Lokale betrokkenheid zal ook een positieve invloed hebben op het draagvlak voor duurzame maatregelen. Daarom zet de gemeente bij bedrijven in op het vergroten van kennis en netwerkvorming binnen Barneveld. De lokale betrokkenheid kan vergroot worden als inwoners kunnen deelnemen. Dit kan bijvoorbeeld door coöperatieve verbanden of door met energie-inkomsten te investeren in de omgeving.

Bio-based circulaire economie

In de energietransitie past het om over te gaan naar een bedrijfsvoering en economie die niet meer afhankelijk is van fossiele grondstoffen: een duurzame biobased Economie, met productieprocessen op basis van organisch materiaal. In het verlengde daarvan vinden wij het belangrijk om in te zetten op een transitie naar een circulaire economie, waarin het sluiten van materiaal- en energiekringlopen centraal staat.

Dat biedt kansen voor groene groei. Dat gaat niet vanzelf. Het vraagt nieuwe en slimme verbindingen tussen sectoren die nu soms nog weinig samenwerken. Deze twee principes grijpen in elkaar en bieden kansen voor innovatie en verduurzaming, zodat onze welvaart voor volgende generaties duurzaam geborgd wordt.

Klimaatbestendigheid: water benutten en bergen

Lange tijd hebben we maatregelen genomen om water zo snel mogelijk af te voeren. Beken werden recht getrokken en regenwater dat in steden en dorpen op de verharding viel werd via de riolering afgevoerd. Dit regenwater kwam samen met het (huishoudelijk) afvalwater terecht in rioolwaterzuiveringsinstallaties, alvorens het op open water werd geloosd. Intussen is duidelijk dat deze traditionele manier van werken niet meer kan. Met het toenemende verharde oppervlakte werd de hoeveelheid water steeds groter, bouwen in lage natte gebieden versnelde de af te voeren waterhoeveelheden en verandering in het klimaat leidt tot grotere pieken in de neerslag. Het gevolg is dat straten in sommige wijken regelmatig onder water komen te staan. Rioleringen kunnen de hoeveelheid water niet meer aan. Rioolwaterzuiveringsinstallaties zullen steeds groter moeten worden om de pieken op te vangen. Telkens grotere rioleringen is duur en op den duur onhoudbaar. De bevolkingsgroei en de bijbehorende groeiende behoefte aan mobiliteit, wonen en werken versterken dit effect. Het is daarom nodig om anders met water om te gaan.

Hiervoor hanteren waterschappen de trits: vasthouden – bergen – afvoeren. Dat wil zeggen dat we zoveel mogelijk maatregelen moeten nemen om water in het gebied vast te houden. Dat kan door water te laten infiltreren in de bodem en door beken meer ruimte te geven (een meanderende beek kan meer bergen vasthouden dan rechte beken). Als vasthouden echt niet kan is waterbergen een optie. Met waterbergen wordt bedoeld dat gebieden worden aangewezen waar water tijdelijk wordt ingelaten als er pieken in de neerslag zijn. Dit kunnen weilanden zijn maar ook lager gelegen speelveldjes in woonwijken. In laatste instantie blijft water afvoeren de optie. Om deze trits steeds beter te realiseren, doe we het volgende.

Nieuwe stedelijke gebieden leggen we niet op moeilijke (natte) plekken en binnen de wijken blijven we met specifieke voorzorgsmaatregelen problemen voor. Voldoende infiltratiemogelijkheden, opvangplekken voor piekmomenten en gescheiden watersystemen worden standaard. Ook zullen we eenvoudige maatregelen nemen om bij wateroverlast schade te minimaliseren, zoals bijvoorbeeld schothoogte voor woningen van minimaal 30 cm boven straatniveau.

In bestaande wijken zullen we maatregelen nemen om potentiële wateroverlast in goede banen te leiden, eveneens gericht op het vinden van infiltratiemogelijkheden en het voorkomen van wateroverlast in potentiële probleemsituaties. Dat kan b.v. door in gevoelige straten de inrichting van de openbare ruimte af te stemmen op berging in plantsoenen.

Een belangrijke maatregel is een betere informatievoorziening. We zijn ervan overtuigd dat Barnevelders willen bijdragen aan het voorkomen van problemen. En dat kan vaak heel eenvoudig. Het benutten van regenwater is een mooie toepassing van duurzaam leven. Dat gaat niet alleen om het water geven in de woontuin, maar om structurele toepassingen als groene daken (gunstig tegen warmteontwikkeling) en toiletspoelwater in bedrijven en woningen. Ook bij het vasthouden van water is er een rol voor bedrijven en woningeigenaren. Zij kunnen bijdragen aan het verminderen van de snelle afstroming door bijvoorbeeld verharding te verwijderen. Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden om afvalwater lokaal te zuiveren. Dat gaat dan vooral om lokale zuivering bij verblijfsrecreatieterrainen en kleine kernen. Dat vergt ruimte en een passende watersysteem waar het gezuiverde water en het afgekoppelde regenwater vastgehouden en afgevoerd kan worden.

Een mogelijk oplossing voor waterberging die wij willen onderzoeken is het realiseren van zogeheten Waterparken of 'blauwe diensten'. In beide gevallen gaat het om gebieden die op een gunstige locatie net buiten woonkernen en bedrijventerreinen liggen en bij echt hevige neerslag onder water lopen. Onderdeel van de verkenning is de haalbaarheid van een 'waterbank'. Dat is een fonds voor de financiering van dergelijke waterbergingen, wat wordt gevuld door exploitatiebijdragen uit kleine plannen waarbinnen onvoldoende ruimte is voor waterberging.

Uitwerking van de uitvoering

<u>Hoe gaan we dat doen?</u>	<u>Wat is de rolverdeling?</u>
Duurzame locatiekeuzes maken en duurzaam ontwerpen.	Gemeente stelt voorwaarden en plannen worden hierop getoetst.
Realiseren energiebesparingen en duurzame opwekking - 2% energiebesparing per jaar en 20% duurzaam opgewekte energie in 2020 - Deze koers doorzetten na 2020 tot energieneutraal	Verantwoordelijkheid voor de bestaande bouw ligt bij eigenaren van panden. Zo moeten er bijvoorbeeld minimaal 50.000 zonnepanelen erbij gelegd worden in de gemeente tot en met 2020! Voor gemeentelijke eigendommen is dit de verantwoordelijkheid van de gemeente. Voor nieuwbouw moeten marktpartijen zeer energiezuinig/energie-neutraal bouwen. Bedrijven zijn aan zet om (grootschalige) initiatieven te ondernemen: energiebesparing en/of CO2-reductie in de hele bedrijfsvoering inclusief transport, (onderlinge) uitwisseling van warmte/energie of reststoffen.

	Gemeente ondersteunt en faciliteert deze initiatieven waar nodig en mogelijk.
Stimuleren energiebesparing en opwekking: - onafhankelijke informatie ontsluiten (mogelijkheden, kosten en opbrengsten); - activeren en inspireren door voorbeelden te laten zien, projecten met lokale bedrijven - verbindingen leggen en enthousiasmeren	De gemeente neemt hierin initiatief i.s.m. deskundigen en (waar mogelijk lokale) bedrijven.
Faciliteren energieopwekking en besparing: subsidieregeling, lening, helderheid vergunningtrajecten.	De gemeente onderzoekt de mogelijkheden en stelt deze beschikbaar.
Realiseren grotere energieprojecten, bestaande uit energiemix (wind, zon, biomassa, mestvergisting).	Realisatie en uitvoering ligt grotendeels bij marktpartijen. De Gemeente faciliteert via planvorming en werkt waar nodig samen met ondernemers (b.v. bij projecten rond biomassa vanuit groenbeheer).
Zorgdragen dat inwoners van Barneveld direct baat hebben bij de energietransitie	Gemeente zoekt i.s.m. (lokale) bedrijven naar mogelijkheden om revenuen te bate te laten komen aan de lokale samenleving. De gemeente stimuleert de inzet van lokale bedrijven voor advisering, productie en installatie door bij te dragen aan netwerkvorming en waar kan zoveel mogelijk lokale bedrijven in te zetten voor eigen werkzaamheden. Het Duurzame Energie Bedrijf Barneveld (DEB) is aan zet om dit uit te voeren. De gemeente ondersteunt het DEB draagt financieel bij.
Instellen van een waterbank/retentiefonds i.c.m. ontwikkeling waterpark	Onderzoek van gemeente en waterschap naar de mogelijkheden hiervoor. Realisatie is een samenwerking van grondeigenaren, gemeente en waterschap.
Lokale waterzuivering in het buitengebied en bij de kleine kernen	Onderzoek van gemeente en waterschap naar de mogelijkheden hiervoor, met betrokkenheid van lokale partijen (zoals recreatiebedrijven, maatschappelijke instellingen en Plaatselijk Belangen). Mogelijkheden van social return worden meegenomen.
Blijven inzetten op het steeds meer benutten, vasthouden en bergen van regenwater.	Gemeente is voorwaardenscheppend en faciliterend, vaak i.s.m. het Waterschap. Gemeente stimuleert grond- en huiseigenaren met initiatieven te komen. Het is de taak van de gemeente om, samen met het Waterschap, bedrijven en inwoners te informeren en te inspireren over de noodzaak en de mogelijke maatregelen.
Zorgdragen dat de afvoer van overtollig regen- en grondwater uit woonkerken en bedrijventerreinen niet wordt belemmerd	Gemeente en Waterschap werken samen aan het signaleren en oplossen van knelpunten en het voorkomen van knelpunten bij nieuwe ontwikkelingen.

Bereikbaarheid en Mobiliteit

Snel in en uit reizen, veilig en comfortabel binnen de kernen

Koers

We zetten ons in voor de verbetering van onze bereikbaarheid, waarmee we onze strategische ligging benutten.

We kiezen er voor om comfort en de veiligheid een belangrijke rol te laten spelen in de verbindingen tussen de dorpen en de wijken.

Binnen de kernen krijgt bestemmingsverkeer prioriteit boven doorgaand verkeer. We zetten in op betere en comfortabeler routes voor fietsers zodat we centra en voorzieningen goed bereikbaar houden.

Keuzevrijheid in vervoer staat voorop, maar we stimuleren en faciliteren vooral bereikbaarheid en vervoerskeuzen die bijdragen aan een gezond (schoon) en veilig leefmilieu en aan (zelfstandige) mobiliteit van inwoners die geen eigen vervoer bezitten.

Bereikbaarheid en Mobiliteit

Snel in en uit reizen, veilig en comfortabel binnen de kernen

Hoe gaan we dat doen?

Het opwaarderen van de A1/A30. en het intensiveren van het spoorgebruik (incl. een halte op de spoorlijn Amersfoort – Apeldoorn) zijn belangrijke speerpunten. De trein moet daardoor een nog beter alternatief voor de auto worden, zeker voor het in- en uitgaande woon-werkverkeer. Het spoor willen we ook beter benutten voor het goederenvervoer. Daarom werken we aan het realiseren van een railterminal.

Daarnaast zetten we in op het ontwikkelen van een logisch netwerk van rondwegen en radialen binnen de (met name grotere) kernen. Dat omvat in ieder geval een rondweg ten oosten van Barneveld.

De bereikbaarheid binnen de kernen richten we meer dan voorheen op schone en veilige vormen van vervoer door het uitbouwen van het fietsnetwerk en door comfortverhoging. De centra van met name de grotere kernen willen we zo veel mogelijk veiliger maken en goed bereikbaar door het doorgaande verkeer te weren.

We stimuleren 'nieuwe mobiliteit': minder, schoner en het delen van vervoersmiddelen.

In het buitengebied realiseren we breedband.

Bereikbaarheid en Mobiliteit

Snel in en uit reizen, veilig en comfortabel binnen de kernen

Wat is de rolverdeling?

De gemeente heeft een duidelijke verantwoordelijkheid in het op peil houden van de bereikbaarheid en doorstroming binnen Barneveld en is daarom trekker van de inzet voor verbetering van de regionale bereikbaarheid over de weg en het spoor (A1/A30, spoor). Tegelijk hebben het bedrijfsleven en de buurgemeenten hierin ook een groot belang en daarmee een verantwoordelijkheid om zich hiervoor in te zetten. Met betrekking tot de railterminal ligt de verantwoordelijkheid om dit te realiseren bij het bedrijfsleven. De gemeente is daarin ondersteunend en faciliterend.

De gemeente richt zich op fysieke maatregelen om de bereikbaarheid te verbeteren en faciliteert nieuwe initiatieven die onze hoofdkoers helpen realiseren. Voor het autoluwer en veiliger maken van onze kernen zijn we in onze gemeente van elkaar afhankelijk. Comfortabel en veilig bewegen is een collectief resultaat van veel individuele beslissingen. De rol van de overheid is hier stimulerend (educatie / bewustwording) en faciliterend als het gaat om deze individuele keuzes (hoe breng ik mijn kinderen naar school, waar laat ik het pakketje bezorgen?). Daarnaast faciliteert de gemeente ondernemers die met nieuwe duurzame initiatieven willen starten.

De samenleving, ondernemers en maatschappelijke organisaties, zijn aan zet om initiatieven te nemen voor nieuwe vormen van vervoer. Het inrichten van een mobiliteitsplein kan daar een voorbeeld van zijn. Ook nieuwe vormen van deel-mobiliteit en hernieuwbare brandstoffen zullen en moeten primair uit de markt komen. De gemeente kiest er wel voor om (mee) te investeren in een basisinfrastructuur voor duurzame mobiliteit.

De gemeente spant zich in om samen met de regiogemeenten en betrokken partijen, breedband in het hele buitengebied te realiseren.

De samenwerkingspartners:

- Gemeente
- Bedrijfsleven
- Regio FoodValley, Regio Amersfoort
- Vervoer-aanbieders
- Nieuwe aanbieders van mobiliteit
- Aanbieders van breedbandoplossingen

Bereikbaarheid en Mobiliteit

Snel in en uit reizen, veilig en comfortabel binnen de kernen

Toelichting:

Benutten strategische ligging

Bereikbaarheid is een grote kracht van Barneveld. Daarom zitten er veel bedrijven en daarom wonen mensen er graag. Bereikbaarheid is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor bedrijven en onderwijsinstellingen en mede daarom van bijzonder belang voor onze economie. Met het toegenomen tweeverdienersmodel en forensenstromen is bereikbaarheid ook voor woningzoekenden een essentiële voorwaarde. We zien dat hierin het autogebruik vooralsnog dominant blijft en dat tegelijk het treingebruik in onze regio toeneemt. Daarom blijven wij ons inzetten voor projecten die onze bereikbaarheid, zowel via de weg als via het spoor, verbeteren. Zo benutten we onze strategische ligging steeds beter.

Barneveld heeft veel maakindustrie en logistieke bedrijven met de bijbehorende forse omvang van goederenvervoer. De bereikbaarheid van Barneveld voor het goederenvervoer willen we borgen door meer gebruik te maken van het spoor. Het gebruiken van een railterminal voor het vervoer van goederen geeft bedrijven kansen om duurzamer te produceren doordat ze zeer forse reducties van CO2 kunnen bereiken ten opzichte van vervoer over de weg.

Die bereikbaarheid vraagt ook om goede verbindingen tussen de dorpen en om een vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer vanuit de dorpen naar het omliggende wegennet. Daarom zetten we er op in dat het autoverkeer via radialen en rondwegen snel en veilig in en uit kan.

Duurzame vormen van mobiliteit

Het toegenomen autogebruik heeft echter ook een keerzijde. Verkeersstromen kunnen elkaar met name in de bebouwde kom in de weg zitten en tot onveiligheid leiden. Bovendien leidt veel autogebruik tot een lagere milieukwaliteit. Waar belangrijke fietsroutes en autoroutes elkaar kruisen kan overlast of onveiligheid ontstaan. Om een veilige en rustige woonomgeving als bijzondere Barneveldse woonkwaliteit te blijven vasthouden en een betere milieukwaliteit te realiseren, zoeken we naar duurzamere vormen van mobiliteit. Allerlei nieuwe trends spelen hier een rol in.

Met name de toename van het fietsgebruik en de enorme potentie die ontstaat door de komst van de elektrische fiets is een belangrijke ontwikkeling. Fietsers kunnen steeds grotere afstanden afleggen, waardoor de fiets voor een deel van de reizigers een alternatief voor de auto kan zijn. Dat willen we graag faciliteren. Zowel om de centra en andere voorzieningen goed bereikbaar te houden, als om daarmee het gebruik van schoon vervoer te stimuleren. Om het gebruik van de fiets (en nieuwe fietsconcepten) te stimuleren en een belangrijke rol te geven in het bestemmingsverkeer, leggen we binnen de kernen het accent op complete, comfortabele fietsroutes met voorrang en kiezen we voor het uitbouwen van een hoofdfietsroutenetwerk tussen de kernen.

Multimodaliteit en deelvervoer zijn ook trends, die sterk in ontwikkeling zijn. We weten nog niet precies welke (technologische en maatschappelijke) ontwikkelingen op ons afkomen, maar ze lijken passend in onze brede doelstelling naar leefbare en veilige kernen met vervoersoplossingen voor iedereen. Tegelijk geeft het nieuwe opgaven. Meer collectief (deel) vervoer kan zorgen voor een lagere parkeerdruk op lange termijn, maar meer ruimtebeslag op andere locaties, bijvoorbeeld door de behoefte aan mobiliteitspleinen. We zullen daarom samen met het bedrijfsleven en burgers zoeken naar nieuwe stimulansen in deze richting en deze omzetten naar concrete projecten.

Tenslotte zien we interessante ontwikkelingen op het vlak van bundeling van vervoersstromen. Bij de toename aan webwinkelen en thuisbezorging kan bundeling een rol spelen in de vorm van bezorgpunten. Dat kan mogelijk aan de rand van centra of juist aan de rand van woonwijken. Bundeling kan wellicht ook een rol gaan spelen bij de bevoorrading van winkels. De kernwoorden bereikbaar, comfortabel en veilig zijn toepasbaar op vele nieuwe ontwikkelingen.

Locatie afwegingen

Een veilige en goede bereikbaarheid zal voor ons ook een belangrijk onderdeel zijn bij de afweging van de locatiekeuze van voorzieningen: is de voorziening goed bereikbaar voor de doelgroep? Dat kan invloed hebben op de afstand tussen doelgroep en voorziening, de vervoerswijze (collectief of gedeeld vervoer vooraf regelen) en de openbare ruimte (veilige comfortabele route voor fietsers en/of wandelaars, al dan niet met rollator).

Breedband in het buitengebied

Digitale bereikbaarheid is voor ondernemers in het buitengebied van groot belang en dat belang wordt nog steeds groter. Dat geldt niet alleen voor bedrijfscommunicatie maar ook voor het aanbod op recreatieterreinen: gasten willen betrouwbare en snelle wifi. Daarnaast wordt een betrouwbare en snelle internetverbinding voor burgerwoningen steeds belangrijker voor de bereikbaarheid van voorzieningen en bijvoorbeeld om aangehaakt te kunnen zijn bij nieuwe deel-mobiliteit. Daarom is breedband internet cruciaal voor een vitaal en goed bereikbaar buitengebied.

Uitwerking van de uitvoering

<u>Hoe gaan we dat doen?</u>	<u>Wat is de rolverdeling?</u>
Uitwerking van de koers in een Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan. In dat GVVP wordt een pakket van maatregelen benoemd.	Gemeente stelt het GVVP op in overleg met bewoners en andere belanghebbenden
Verbeteren verkeersknooppunt A1/A30	Gemeente heeft een belangrijk rol in de lobby samen met het bedrijfsleven, de regio's FoodValley en Amersfoort en de provincie Gelderland.
Intensiveren spoorgebruik (kwartierdiensten en extra haltes)	Gemeente heeft een belangrijk rol in de lobby samen met het bedrijfsleven, de regio's FoodValley en Amersfoort en de provincie Gelderland.
Realiseren Railterminal	Initiatief ligt bij het bedrijfsleven, gemeente ondersteunt de lobby en marktinitiatieven. Bovendien faciliteert de gemeente via het bestemmingsplan;

Verbeteren van ontsluiting van wijken naar buiten de dorpen en de gemeente (waaronder een rondweg Barneveld-oost)	Gemeente neemt initiatief en is uitvoerder
Fysieke maatregelen om duurzame vervoer binnen de kernen te stimuleren	De rol van de overheid is hier stimulerend (educatie / bewustwording) en faciliterend als het gaat om deze individuele keuzes, maar uitvoerend in het nemen van fysieke maatregelen.
Realiseren regionale Mobiliteitscentrale voor inwoners die een vorm van collectief (gedeeld) vervoer nodig hebben	Gemeente is initiatiefnemer.
Realiseren basisvoorzieningen voor duurzame mobiliteit	Initiatief ligt bij de markt, de gemeente kiest ervoor om (mee) te investeren.
Realiseren nieuwe vormen van deel-mobiliteit en hernieuwbare brandstoffen	Initiatief ligt bij de markt, gemeente ondersteunt initiatieven. Door voorlichting stimuleert de gemeente burgerinitiatieven die leiden tot nieuwe maatregelen of inrichting binnen wijken die bijdragen aan schone en veilige mobiliteit.
Realiseren van breedband in het buitengebied.	De gemeente spant zich in om samen met de regiogemeenten en betrokken partijen, breedband in het hele buitengebied te realiseren.

Aantrekkelijk Buitengebied

Nieuwe samenhang voor een (be)leefbaar platteland

Koers

Toekomstbestendige landbouw die innoveert en verduurzaamt krijgt ruimte zich te ontwikkelen met respect voor landschap en omgeving.

Andere en nieuwe economische functies staan we toe als deze de toekomstbestendige landbouw niet belemmeren en bijdragen aan een vitale plattelandseconomie. We zoeken actief naar oplossingen voor het vraagstuk van vrijkomende agrarische bebouwing.

We zetten in op verbetering van de kwaliteit van het leefmilieu zodat hinder en gezondheidsklachten niet toenemen en zelfs afnemen.

We beschermen de natuur en blijven inzetten op nieuwe landschapselementen, paden en routes en het herstellen en zichtbaar & beleefbaar maken van cultuurhistorische waarden.

Het buitengebied benutten we voor het opwekken van duurzame energie en klimaataanpassingen als dit goed landschappelijk wordt ingepast en niet ten koste gaat van de grondbehoefte van duurzame landbouw.

Aantrekkelijk Buitengebied

Nieuwe samenhang voor een (be)leefbaar platteland

Hoe gaan we dat doen?

Innovatie en verduurzaming van de landbouw willen we stimuleren en faciliteren. Bij verduurzaming denken we aan een brede set thema's, waaronder bio-based economie, milieu, energie, klimaat en landschap. Voor fysieke groei van de veehouderij benutten we daarvoor de komende jaren de zogeheten 'Menukaart' die we binnen FoodValley ontwikkelen. We blijven het functieveranderingsbeleid voor vrijkomende agrarische bebouwing inzetten en voortdurend actueel houden. Daarmee willen we erop sturen dat nieuwe functies verbondenheid hebben met de landbouw en/of de lokale economie en dat het beleid zo mogelijk bijdraagt aan behoud en versterking van perspectiefrijke veehouderijlocaties. Daarnaast zoeken we naar nieuwe langere termijn oplossingen voor vrijkomende agrarische bebouwing. Welke oplossingen dat zijn weten we nu nog niet. Dat onderzoeken we samen met veel partijen.

Ten behoeve van de leefbaarheid gaan we meer dan nu sturen op het behoud van aanvaardbare achtergrondconcentraties van geur en fijnstof en verlaging waar deze concentraties nu (te) hoog zijn. We gaan ook rekening houden met andere gezondheidseffecten (zoönosen en endotoxinen). Dit kan invloed hebben op keuzes voor de ontwikkeling van bestaande en nieuwe functies.

Het Ontwikkelingsfonds Platteland blijven we inzetten om bij te dragen aan de brede range van doelen voor het buitengebied en stimuleren de samenleving zich ook hiervoor in te zetten.

Aantrekkelijk Buitengebied

Nieuwe samenhang voor een (be)leefbaar platteland

Wat is de rolverdeling?

Er ligt een belangrijke rol voor de gemeente om het beleid actueel te houden en met dat beleid de ontwikkelingen te sturen, te stimuleren, te faciliteren, maar ook initiatieven te toetsen. Dat geldt voor zowel de Menukaart als het functieveranderingsbeleid en het milieubeleid. Ondernemers, adviseurs en andere partijen ketenpartners, hebben als rol actief mee te denken over het beleid en hun schouders te zetten onder de uitvoering door passende ontwikkelingen voor te stellen.

Om de koers te realiseren is ook flinke inzet vanuit de samenleving nodig. Goede ruimtelijke ontwikkelingen vergen een open dialoog tussen initiatiefnemers en hun burens. Een meer duurzame koers voor de veehouderij vraagt veel inspanning van agrarische ondernemers, maar ook de overheid heeft hierin een rol door kennisuitwisseling te faciliteren, o.a. met de Wageningen UR en nieuwe samenwerkingsverbanden te ondersteunen.

De gemeente heeft ook de regie over de bestedingen uit het Ontwikkelingsfonds. Maar de samenleving wordt uitgenodigd voorstellen voor nieuwe initiatieven te doen. Het onderhoud van het landschap is primair een taak van de grondeigenaren, maar de gemeente stimuleert en faciliteert het ontstaan van vrijwilligersgroepen.

De beleefbaarheid van het landschap door routestructuren wil de gemeente stimuleren en faciliteren. De ontwikkeling en het beheer daarvan is primair een belangrijke taak voor de gastvrijheidssector, samen met de verenigingen voor Plaatselijk Belang en agrariërs.

De samenwerkingspartners:

- Gemeente
- Landbouwketen: agrariërs, leveranciers, installateurs etc.
- Buitengebiedadviseurs
- Regio FoodValley, Waterschap, Gebiedcoöperatie O-gen, Provincies Gelderland en Utrecht
- Kennisinstellingen
- Recreatiebedrijven
- Terreinbeherende organisaties
- Vrijwilligers(groepen)

Aantrekkelijk Buitengebied

Nieuwe samenhang voor een (be)leefbaar platteland

Toelichting:

Een aantrekkelijk buitengebied vinden wij belangrijk voor de woonkwaliteit van bewoners en de werkomstandigheden van ondernemers in dat buitengebied, voor onze overige inwoners om er te kunnen ontspannen en voor toeristen om er te recreëren.

Er gebeurt veel in het buitengebied en dat maakt een aantrekkelijk buitengebied een veelzijdige opgave, waarvan elementen makkelijk met elkaar conflicteren:

- De ruimtelijke kwaliteit moet in orde zijn, anders gezegd: we willen dat het mooi is;
- Je moet er gezond en veilig aangenaam kunnen wonen en werken;
- Er moet ruimte zijn om te kunnen ondernemen, zo houden we het buitengebied vitaal;
- En het moet aantrekkelijk zijn voor recreanten om er te verblijven en/of doorheen te gaan.

Kort samengevat is de opgave dat we de aanwezige en potentiële waarden willen behouden en ontwikkelen in samenhang met kansen voor de economie.

Deze opgave betekent voor nieuwe economische ontwikkelingen dat die hun 'licence tot be' mede dienen te bereiken door bij te dragen aan verbetering van het woon- en leefklimaat (ruimtelijke kwaliteit, dierenwelzijn, milieu, energie en klimaat). Binnen de Regio FoodValley ontwikkelen we hiervoor een nieuwe werkmethode (de 'Menukaart'), waarbij Barneveld een pro-actieve rol heeft.

In de landbouw was, is en blijft de trend dat het aantal bedrijven jaarlijks met 3-5% daalt terwijl het aantal dieren ongeveer gelijk blijft en soms zelfs groeit. De bedrijven die doorgaan worden dus groter. Die schaalvergroting wordt soms ingevuld door spreiding van het bedrijf over meerdere locaties en soms door vergroting van een locatie. Het aantal en vooral de oppervlakte van de stallen die leeg komen te staan lijkt de komende jaren eerder toe te nemen dan af te nemen.

De landbouw is voor ons een essentiële drager van het buitengebied en een belangrijke sector in onze economie. Het is de basis van een groot aantal bedrijven in de agro-food keten (productverwerking en transport), dienstverlening (loonwerk, bedrijfsverzorging, installatie) en de toelevering (stal- en machinebouw).

Daarom geven wij de landbouw de ruimte om te ondernemen en te groeien. Maar met de dubbele doelstelling voor het buitengebied vergt dat ook een bijdrage aan een gezond en aantrekkelijk buitengebied. Van bestaande bedrijven vragen wij inzet op duurzaamheid en het reduceren van milieuemissies

waar dat haalbaar en betaalbaar is. Economische groei boven de bestemmingsplangrenzen willen wij faciliteren door de Menukaart toe te passen. Ruimte & innovatie, economische groei & duurzaamheid zien we als sleutels in het behalen van de dubbele doelstelling.

Verduurzaming van de landbouw is een breed thema. Wij onderscheiden:

- Een sterke binding met de samenleving, zodat landbouw daarin een gewaardeerde positie houdt;
- Een bijdrage leveren aan een gezond leefmilieu;
- Bijdragen aan de energietransitie.

Wat betreft de energietransitie zetten wij in op het uitvoeren van het Gelders Energie Akkoord dat met diverse partijen, waaronder LTO Noord, ondertekend is. Daarnaast willen we onze Energievisie uitvoeren. Dat betekent dat wij zullen zoeken naar mogelijkheden om de hoeveelheid zonnepanelen op staldaken te vergroten, om op passende locaties ruimte te geven aan windmolens, dat wij streven naar een forse omvang van mestvergisting en dat wij ondernemers stimuleren om energie te besparen. Het is hierbij belangrijk dat we daarbij de belangen van veiligheid en van de grondgebonden veehouderij goed afwegen. Dat betekent bijvoorbeeld dat windmolens afstand moeten houden van woningen en dat het niet voor de hand ligt dat agrarische productiegrond wordt ingezet voor velden met zonnepanelen.

Dit zijn ook nadrukkelijk zichtbare ontwikkelingen die daarmee gevolgen hebben voor de beleving van het landschap. We zetten ons in om deze transitie op een verantwoorde manier in te passen, rekening houden met de diverse belangen.

Het buitengebied kan daarnaast een rol vervullen bij de doelstelling voor waterkwaliteit en voor waterberging in het kader van klimaatdoelstellingen. Die mogelijkheden kunnen niet alleen in zelfstandige nieuwe projecten benut worden. We willen dit via de Menukaart ook koppelen aan de ontwikkeling van uitbreiding van bestaande en aan nieuwe functies.

Voor de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) kennen we het functieveranderingsbeleid, waarmee woningen en/of niet-agrarische bedrijven in het buitengebied gerealiseerd kunnen worden in ruil voor de sloop van stallen. Wij zien twee belangrijke redenen om dit beleid voort te zetten:

- als lege stallen niet worden gesloopt, wordt de ruimtelijke kwaliteit aangetast door verloedering en kan er ongewenst gebruik ontstaan;
- door stoppende agrarische bedrijven, is er een afname van economische bedrijvigheid. Als dit niet wordt ingevuld met andere functies komt uiteindelijk de economische vitaliteit van het buitengebied onder druk te staan;

Daarom geven we ruimte aan nieuwe plattelandsfuncties, maar die zullen een aanvaardbare milieuruimte van gezonde veehouderijen moeten respecteren. We willen dat nieuwe functies verbonden zijn met het buitengebied en de landbouw en/of verweven met de lokale economie.

Ons buitengebied kent een diversiteit aan landschappen en relictten (zoals grafheuvels) met een cultuurhistorische achtergrond en waarde. Dat willen wij behouden, beschermen, ontwikkelen en beleefbaar maken. Van nieuwe ontwikkelingen vragen wij een landschappelijk verantwoorde inpassing. Initiatieven voor herstel en zichtbaarheid van cultuurhistorische elementen, nieuwe landschapselementen en nieuwe routes, kunnen rekenen op onze medewerking. In beginsel zijn daarvoor bijdragen uit het Ontwikkelingsfonds Platteland mogelijk.

Het onderhoud van het landschap kan een rol spelen bij de energiedoelstellingen. Samen met de gemeente Ede en enkele grondeigenaren en afnemers onderzoeken we de mogelijkheden van een inzamelstructuur voor biomassa. Zo kan het landschapsonderhoud een bijdrage leveren aan de inzet van biomassakachels.

Er is in het buitengebied veel mooie natuur. Dat willen we koesteren voor onze inwoners en toeristen. Nieuwe economische ontwikkelingen in de natuur vinden wij niet passend, tenzij deze bijdragen aan de beleefbaarheid, aan het versterken van de natuurwaarden, danwel aan het economisch rendabel houden van het beheer en onderhoud.

In ons buitengebied zijn een groot aantal recreatiebedrijven die ervoor zorgen dat inwoners van elders ook kunnen genieten van onze natuur, ons landschap, onze dagattracties en alle streekproducten die in de lokale hotels en restaurants geserveerd worden. Het toekomstbestendig houden en maken van deze sector vinden wij belangrijk. Hiervoor verwijzen we naar het onderdeel Economische Kracht [{link}](#)

Uitwerking van de uitvoering

<u>Hoe gaan we dat doen?</u>	<u>Wat is de rolverdeling?</u>
Innoveren en verduurzamen	- De gemeente stimuleert door kennisoverdracht te organiseren samen met andere organisaties en waar mogelijk door subsidies en/of leningen; - Ondernemers en andere inwoners nemen initiatieven voor maatregelen ter verduurzaming; de gemeente faciliteert maatregelen die op betreffende locatie passen door bestemmingsplanaanpassing.
De werkmethode “Menukaart” hanteren bij uitbreiding veehouderijen, passend bij de locatie	- Gemeente gaat de werkmethode van de Menukaart toepassen bij plannen waarvoor een bestemmingsplanwijziging nodig is; - Deze toepassing vergt ook een pro-actieve rol van initiatiefnemer en adviseurs; - Wij verwachten van burgers een actieve inbreng in de omgevingsdialoog over nieuwe plannen van veehouders
Kansen benutten voor nieuwe functies en tegelijk toekomstbestendige veehouderijen faciliteren door actueel functieveranderingsbeleid	- Gemeente neemt initiatief om samen met FoodValley-gemeenten en gebiedspartijen beleid actueel te houden, dit omvat mogelijk onder meer een zonering; - Vanuit de samenleving worden passende initiatieven verwacht, waarbij de gemeente zowel een faciliterende als een toetsende rol heeft;
Aanvaardbare achtergrondconcentraties van geur en fijn stof realiseren	- De gemeente neemt samen met buurgemeenten initiatief voor een plan van aanpak m.b.t. het beheersen van de achtergrondconcentraties geur en fijnstof; - Bij het opstellen en uitvoeren van het plan van aanpak hebben de agrarische belangenorganisaties ook een rol.

In stand houden en benutten van het Ontwikkelingsfonds Platteland	- Gemeente beheert en initieert projecten uit het Ontwikkelingsfonds; - Inwoners kunnen initiatieven aandragen die passen in de Regeling Ontwikkelingsfonds Platteland.
Beheer en onderhoud van het landschap	- Uitvoering beheer en onderhoud primair door grondeigenaren; - De gemeente stimuleert en faciliteert (cursus) het ontstaan van vrijwilligersgroepen voor onderhoud;
Uitbouwen bestaande routestructuren en ontwikkelen nieuwe routes.	- Primair ligt initiatief, uitvoering en exploitatie bij de partijen in het buitengebied die daar baat bij hebben: de gastvrijheidssector, samen met de verenigingen voor Plaatselijk Belang en agrariërs; - Waar nodig ondersteunt de gemeente met kennis en als het gaat om aanvullingen zonodig en zo mogelijk met middelen.